

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 123, ЧИСЛО 3, П'ЯТНИЦЯ, 15 СІЧНЯ 2016 РОКУ

1893

Vol. 123, No. 3, FRIDAY, JANUARY 15, 2016

\$2.00

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

Що на сцені і що – за лаштунками

Петро Часто

Як було б добре, якби всі політичні залаштункові інтриги в Україні залишилися по той бік новорічного порога, а по цей бік – лише чесно, довірливо відкрита для людських очей, людських оцінок і здорового впливу сцена. Ба...

Але те, що спостерігаємо, все ж дозволяє про багато чого здогадуватися і багато чого очікувати. Зокрема дуже ймовірна з'ява нового політичного руху – може, навіть загальноукраїнського. „Дріжджева закваска“ вже готова. Це унікальна постать очільника Одеської обласної держадміністрації Михайла Саакашвілі. „Біла ворона“ серед наскрізь корумпованих українських урядових „кружків“.

Власній його ситуації не позаздриш – жодного поля для політичного маневру, дорога відкрита тільки вперед, до гучного тріумфу або до гучної поразки. Довкола – маса впливових недругів, пов'язаних круговою порукою. Вони зроблять усе, аби не дати йому прорватися і потягнути Україну до нової якості. Дня не минає без спроб скомпрометувати його особу, викликати недовір'я до його місії. Ті самі газети, що колись захоплювалися, як він викоринював корупцію в Грузії, тепер раптом побачили „плями на сонці“: мовляв, так, корупцію він здолав, але ж якою великою ціною, скільки болю заподіяв своєму суспільству.

До словесного болота цей грузинсько-український революціонер вже давно виробив захисний імунітет, однак, його чекають, і вже почалися, неабиякі, розраховані на негативний суспільний резонанс провокації. Дуже подібна до неї – арешт однієї з підлеглих М. Саакашвілі працівниць при одержанні півтора мільйонного хабара. Це не тяжко організувати, враховуючи, що серед ворогів очільника Одещини – така вельми „темна конячка“ української політики, як Міністер внутрішніх справ Арсен Аваков. „Грузинський гастролером“ назвав М. Саакашвілі сам Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк.

Можна уявити, яка страшна і добре організована сила стоїть на шляху М. Саакашвілі. На її тлі він в очах багатьох спостерігачів виглядає відірваним від реальності Дон-Кіхотом. Інші ж вірять, що за ним підуть усі українські низи, але це покищо – гіпотеза.

Тим часом він діє. 6 грудня 2015 року під його кермою в Одесі відбувся перший антикорупційний форум, 23 грудня в Києві – другий. Третій найближчими днями очікується в Харкові. Далі – Львів, Дніпропетровськ, інші великі міста.

Столичний форум зібрав понад 6,000 учасників з усієї країни, було на ньому чимало незалежних журналістів, експертів з різних галузей, народних депутатів і чинних урядовців. Такою є химерна українська демократія: антикорупційна Україна і корупційна Україна – це одна й та ж Україна.

(Закінчення на стор. 5)

Словами про Україну Барак Обама спантеличив експертів і законодавців США

ВАШІНГТОН. – Президент США Барак Обама 13 січня в зверненні до Сенату та Палати Представників США у промові „Про стан держави“, яке стало останнім для нього на посаді, головне місце присвятив внутрішній політиці й інтересам американських громадян. Із зовнішньої ж частини Б. Обама найбільше уваги приділив безпеці: серед тих, хто їй загрожує, знайшла своє місце й Росія, яка потрапила у словах Б. Обами в список „країн, що розвалюються на очах“.

Україну Б. Обама згадав двічі. Вперше – говорячи про міжнародну допомогу США, яку він закликав не сприймати як форму благодійності, а бачити у ній частину національної безпеки: „Коли ми допомагаємо Україні захищати її демократію або Колумбію – вийти із війни, яка тривала десятиріччями, це посилює міжнародний порядок, від якого ми залежимо“.

А от другу фразу Б. Обами американські аналітики сприйняли як загадку: „У сьогоднішньому світі нам загрожують не так „імперії зла“, як країни, які розвалюються на очах. Близький Схід проходить через період трансформації, який триватиме покоління, але має коріння у конфліктах з тисячолітньою історією. Від перехідного етапу в економіці Китаю розходять-

ся хвилі по всьому світу. Навіть попри падіння своєї економіки Росія витрачає значні ресурси на підтримку України та Сирії – країн-клієнтів, які виходять з орбіти її впливу“. (В оригіналі „Even as their economy contracts, Russia is pouring resources to prop up Ukraine and Syria – client-states that they saw slipping away from their orbit“).

Саме слова про „клієнта Росії“ найбільше зачепили експертне середовище. Чимало оглядачів взагалі дійшли до висновку, що слова Б. Обами можна тлумачити так, буцімто він вважає Україну „державою-клієнтом“, тобто утриманкою, або сателітом Росії.

Конгресмен-республіканець Пітер Роскам заявив: „Україна – наш союзник, а не „державо-клієнт“ Росії, пане президенте! Те, що президент назвав нашого друга та союзника Україну „державою-клієнтом“ Росії, вказує на тривожний брак розуміння геополітичних реалій“.

У схожому ключі висловилося чимало американських експертів. „То Україна тепер державо-клієнт Росії?“, – запитує Джемі Кірчик, відомий послідовним викриттям Кремля, висвітленням кризи в Україні та критикою закордонної полі-

(Закінчення на стор. 4)

Подякували дипломатів України за співпрацю

Левко Хмельковський

НЮ-ЙОРК. – 10 січня представники українських установ та організацій запросили до Українського Народного Дому на урочистий обід в ресторані „Веселка“ Посла Юрія Сергеева з дружиною Наталею Івашиною-Сергеевою з нагоди закінчення його місії на посаді Постій-

ного представника України в ООН.

Учасники вечора зустріли дипломата з дружиною дружним співом „Многая літа!“. Схвилюваний теплою зустріччю Посол Ю. Сергеев у вітальній промові сказав, що не очікував такої гостинності і подякував громаді за

(Закінчення на стор. 12)

Посол Юрій Сергеев (в центрі) з учасниками урочистого обіду. (Фото: Левко Хмельковський)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Росія проти місії ООН

ДОНЕЦЬК. – 8 січня російські дипломати та сепаратисти з угруповання „ДНР“ синхронно виступили з критикою української пропозиції розмістити на Донбасі миротворчу місію ООН. Спробою відвернути увагу від невиконання Києвом ключових положень мінських домовленостей від 12 лютого 2015 року назвав ініціативу Посол Росії в ООН Віталій Чуркін. Такі ж аргументи навів 8 січня представник угруповання „ДНР“ Денис Пушилін. „У Комплексі заходів щодо здійснення Мінських угод ніяких представників ООН та інших миротворчих організацій не передбачено“, – заявив Д. Пушилін. („Голос Америки“)

■ „Укрнафта“ звернулася до суду

КИЇВ. – Акційне товариство „Укрнафта“ 9 січня звернулася до міжнародного арбітражного суду в Гаазі з позовом проти Росії. Справа чекає на розгляд. „Укрнафта“ у своєму позові посилається на Угоду між урядом Російської Федерації і Кабінетом Міністрів України про заохочення та взаємний захист інвестицій від 27 листопада 1998 року. Аналогічні позови проти Росії подали також компанії „Novel-Estate“, „Stabil“, „Stemv Group“, „Кіровоград-нафта“, „Крим-Петрол“, „Пірсан“, „Трейд-Траст“, „Елефтерія“, „ВКФ Сатек“, „Рустел“, „Рубенор“. Близько 43 відс. акцій „Укрнафти“ контролює олігарх Ігор Коломойський. („Укрінформ“)

■ Виявлені винні у знищенні літака

КИЇВ. – 6 січня прокуратура Голяндії заявила, що отримала та уважно вивчає доповідь громадських журналістів „Беллінгкет“ з новими доказами причетності Росії до збиття літака Маляйзійських авіоліній в небі над Україною в липні 2014 року. За словами засновника цієї організації Еліота Гіґінса, вони встановили особовий склад 53-ої бригади, що базується в Курську, та ідентифікували саме тих, хто міг супроводжувати зенітно-ракетний комплекс „Бук“, з якого, як підозрюється, був збитий літак. Сама доповідь, у скороченому вигляді та без прізвищ, буде опублікована наприкінці січня. („Голос Америки“)

■ Зима ускладнила життя

КИЇВ. – Зима 6 січня вкрила Україну снігом. Поліція повідомляє про 576 дорожніх аварій лише за першу добу через складні погодні умови. Загинули в аваріях 11 осіб, 99 отримали травми. Через негоду влада закликала водіїв при можливості не виїжджати на дороги до нормалізації погодних умов. 6 січня зі снігових заметів звільнили 99 автомобілів, евакуювали 204 особи. Через налипання мокрого снігу без світла залишились міста і села у восьми областях. Рятувальники попередили про підвищення рівня води до трьох метрів в річках у Закарпатській області 10-12 січня. (Bi-Bi-Ci)

■ Торгував бойовими гранатами

КІРОВОГРАД. – 9 січня Служба Безпеки України спільно з військовою прокуратурою затримала військовослужбовця однієї з військових частин під час спроби продати бойові гранати РГД-5, тротиліві шашки, детонатори та детонуючий дріт. Зловмисник незаконно привласнив засоби ураження під час перебування в місті Костянтинівка на Донеччині. („Українська правда“)

■ Чекають на звільнення полонених

ЛУГАНСЬК. – 6 січня „Глава ЛНР“ Ігор Плотницький проголосив можливість звільнення всіх українських військових, яких утримують на території невизнаної республіки. У Службі Безпеки України повідомили, що готові до обміну затриманих прихильників „ДНР“ і „ЛНР“ на полонених українських бійців і заручників. Водночас у іншій невизнаній республіці – „ДНР“ – заявили, що не збираються звільняти полонених в односторонньому порядку. Заручниками у непідконтрольних Києву районах Донбасу вважаються близько 140 осіб. Місце перебування 57 з них відоме. (Bi-Bi-Ci)

ЗБРОЯ ПРАВДИ

Німці зруйнували путінський міт

Василь Расевич

Не минуло і кількох днів після показу центральним німецьким каналом „ZDF“ документального фільму „Людина влади – Путін“, як з усіх пропагандистських голосників Росії полилися помий на авторів програми.

Натомість російський політик-вигнанець Альфред Кох написав на сторінці у соціальних мережах, що в головному етерному часі показали просто „зубодробильний“ фільм про Володимира Путіна, і що цим вдалося спростувати всю роботу путінської пропаганди.

Що ж викликало таку дратівливу реакцію в одних і захоплення у інших? Для цього нам доведеться безпосередньо звернутися до фільму.

Вмостившись перед екраном телевізора і перемикнувши його на канал „ZDF“, я налаштувався на перегляд традиційно поміркованого до В. Путіна німецького медіапродукту. Приблизно так само зробили ще 2 млн. німців, котрі віддали перевагу не переглядові футбольного матчу, а документальному кіню. Це я до того, що кремлівські пропагандисти поспішили заявити, що фільм провалився і німці не захотіли на нього дивитися. Два мільйони розумних людей все ж таки переглянули цю напроцуд цікаву кінодокументалістику.

А там було на що дивитися. Чи не вперше ловив себе на думці: чи справді цей фільм зняли німці? Але присутність у списку режисерів та експертів особисто мені знайомого Дітмара Шумана та фейсбучного друга Бориса Райтшустера однозначно вказувала, що з німецькою журналістикою сталося диво.

Фільм складається з кількох блоків. Наскрізною лінією є спроба скласти психологічний портрет В. Путіна на тлі подій. Простежити його шлях від приходу до влади через підлив житлових будинків у Москві й агресивну риторику щодо Чечні, аж до військової анексії Криму, розв'язання війни на Донбасі й участі в ній російських військових, а також воєнної кампанії в Сирії. Не оминули у фільмі й таких важливих моментів, як газовий шантаж Росією Європи, фінансування ультраправих рухів та партій для посилення позицій євроскептиків і загалом розхищення Європейського Союзу.

Не менш переконливою виглядає розповідь про роботу російської пропагандистської машини. Розкриваються механізми роботи майже повністю підпорядкованих В. Путінові медіа. Стверджується, що своїм непомірно високим рейтингом всередині країни В. Путін має завдячувати тотальній пропаганді. І що дуже важливо для західного глядача, розповідається про пропагандистську роботу „Russia Today“ та справжньої „фабрики“ інтернет-тролів.

За словами основного експерта фільму Б. Райтшустера, цей фільм – справжня віха на німецькому телебаченні. Для українського глядача, напевно, мало що з показаного стане несподіванкою, але в такому тоні і в такому світлі В. Путіна у західних медіа показали вперше. Вперше у західному документальному фільмі сказали, що для В. Путіна влада – понад усе. Встановлення авторитарного режиму, репресії і вбивство яскравих опозиціонерів, знищення незалежної журналістики, найгрубіше порушення міжнародного права й анексія Криму, як і участь у військових операціях в Сирії – все це дії заради концентрації та утримання влади. Він боїться втратити владу, а тому не може піти у відставку, бо нема того, хто гарантував би йому потім безпеку. Гарантував би, що він не потрапить у в'язницю, що не втратить своїх багатств. „Він не залишить Кремль живим“, – резюмує Б. Райтшустер.

В агресивних діях В. Путіна і його кліки проти решти світу експерт Б. Райтшустер вбачає багато психологічних причин. За його словами, В. Путін вважає себе реінкарнацією Івана Грозного та Петра Великого. Він знову хоче потрапити на світову сцену, діяти на одному рівні з американцями. Його виступи демонструють: ми знову сильні. І це якийсь час діє. Після терористичних актів у Парижі Президент Франсуа Олланд шукає партнерів, і В. Путін йому обіцяє потужну підтримку. Критика В. Путіна з цього моменту стає тихішою. Певний час навіть не згадується, що участь російських військових у Сирії – це не так боротьба з тероризмом, як підтримка диктаторського режиму Башара аль-Асада.

Автори фільму вважають, що В. Путін нагуляв апетит після безкарности за воєнну анексію укра-

їнської суверенної території – Криму. Окупувавши Крим, В. Путін відкрито брехав, що там не було російських військ, що все це виключно волевиявлення місцевих громадян. Захід застосував санкції, але далі не пішов, мовчав.

Заслуга цього німецького фільму полягає ще й у тому, що вперше в західній документалістиці показано реальну картину війни на території України. Авторам фільму вдалося зібрати думки найкращих експертів. Генерал, головнокомандувач об'єднаних збройних сил НАТО в Європі Філ Брідлав робить у фільмі важкі закиди в бік Росії. Він заявляє, що у все, що відбувається на Донбасі, мачає пальці Росія: від вищих командирів і аж донизу. Лондонський дослідницький інститут склав перелік російських підрозділів та стверджує про 42 тис. російських військових, які воюють на Донбасі. Експерт Ігор Сутигін стверджує, що після майже цілкового розгрому збройних формувань донбаських сепаратистів у серпні 2014 року військові лави були більшою мірою поповнені кадровими російськими військовими. До того ж сучасне російське озброєння, танки та інша техніка, які ніколи не продавалися за межі Росії, „дивним“ чином опинилися на озброєнні у сепаратистів.

Появу на державному німецькому телеканалі фільму, який розвінчує міт В. Путіна як визначного лідера в сучасній політиці годі переоцінити. Згідно з дослідженням Інституту Allensbach, приблизно 20 відс. німців схвалюють діяльність В. Путіна. Також серед великого німецького бізнесу немало таких, що хотіли б негайного скасування санкцій проти Росії. Немало пропутінських лобістів і серед німецьких журналістів та інтелектуалів. За словами того ж Б. Райтшустера, раніше пробитися з критикою В. Путіна на центральні німецькі канали було майже неможливо. Що ж сталося?

Терпечь увірвався. І вже на переговорах про асоціацію між Україною та ЄС на чергові виверти російської сторони пролунало різке: „Кінець грі!“. Європа і світ мають сказати Росії з її імперськими амбіціями та постійною брехнею: „Досить!“. Ми стоїмо на порозі великих змін. Санкції проти Росії продовжено ще на пів року, ціна на нафту стрімко падає, російським банкам ніхто не дасть кредиту навіть на обслуговування кредитних ставок. Єдине, що стримувало і досі діє як стримуючий чинник, це наявність у Росії ядерної зброї, брязкання якою дедалі частіше чути з російського боку. Але цієї страшилки вже явно недостатньо, щоб зупинити об'єктивну оцінку політики Росії та особисто В. Путіна.

Цей фільм, сподіваюся, – лише перша ластівка у західному телепросторі. Він став справжньою несподіванкою для російських пропагандистів. Представники німецького каналу „ZDF“ заявили, що у них є досить додаткового відеоматеріалу, щоб відкинути будь-які закиди російської сторони. І я їм вірю. Вірю тому, що 2012 року два дні я працював з тим самим Д. Шуманом, якого звинувачують росіяни, і давав йому інтерв'ю до фільму „Ліга мільярдерів“. Мене ще тоді вразило, як ретельно працює цей журналіст. Після запису інтерв'ю я підписав щонайменше три документи. Одним я передавав право знімальній групі використовувати у фільмі все сказане мною. Другим підписом погодився на використання мого зображення, а третім – мого голосу у фільмі. І ще один нюанс: мені тоді здалося, що Д. Шуман має завелику симпатію до Росії. Тепер він – ворог Росії і В. Путіна.

І на завершення: Б. Райтшустер після показу фільму дав кілька інтерв'ю. Він сказав, що вже на другій хвилині трансляції на веб-сайті каналу „ZDF“ налетіли російські тролі. І паскудною німецькою мовою почали обливати брудом канал та авторів фільму. А він на свою адресу отримав неймовірну кількість „листів ненависті“, написаних, як правило, поганою німецькою мовою. Що ж, у „лжевелетня“ В. Путіна, як його називає Б. Райтшустер, німецька вимова також паскудна. А це означає, що крига скресла, і при наближенні „лжевелетень“ перетворюється на озлобленого карлика з ядерним кийком. (http://zaxid.net/news/showNews.do?putin_i_nimtsi&objectId=1377579)

Василь Расевич – український історик і публіцист, старший науковий співробітник відділу нової історії України Інституту українознавства ім. Івана Крип'якевича Національної Академії Наук України, Львів.

Українську мову у Варшаві чути щодня

Польська влада у минулому році легалізувала близько пів мільйона українців. За деякими оцінками, громадян України у Польщі удвічі більше. За словами Міністра закордонних справ Вітольда Ващицького, таке ставлення до українців є неформальною підтримкою України. Як українців сприймають у Польщі, розповіла НАТАЛКА ПАНЧЕНКО – голова правління фундації „Евромайдан-Варшава”. Вона живе у Польщі п'ять років. Працює менеджером проєктів у міжнародній фундації „Відкритий діалог”.

Якщо раніше українську мову на вулиці можна було випадково почути приблизно раз на місяць, тепер ми чуємо її щодня й фактично скрізь. Попри те, що офіційних даних щодо усіх мігрантів немає, відомо, що лише за 2015 рік дозвіл на працевлаштування отримали понад 400 тис. українських громадян, ще близько 50 тис. наших співвітчизників отримали дозвіл на проживання. Ще є студенти та туристи, про кількість яких ми не знаємо, а також українська національна меншина чисельністю біля 50 тис. Тож заява Міністра закордонних справ Вітольда Ващицького про мільйон українців у Польщі, думаю, недалеко від правди.

Більшість мігрантів приносить користь польському бюджетові. Якщо місцеві студенти навчаються безкоштовно, українські — майже усі платять. Працівники сплачують податки. Виходячи з кількості позитивних рішень, можна вважати, що Польща сприяє ставиться до української міграції.

У трудових мігрантах з України зацікавлені також польські роботодавці. До нашої організації часто звертаються підприємці та агенції з проханням допомогти знайти працівників з України, бо вони працелюбні, порядні, невибагливі й часто погоджуються працювати за меншу заробітну платню, ніж місцеві.

Ставлення поляків до українців і навпаки змінилося після Євромайдану. Під час Революції Гідності поляки активізувалися, допомагаючи учасникам Майдану, спочатку зборами речей та грошей, потім лікуванням поранених. Українці ж побачили, що в найважчі часи поляки одні з перших прийшли на допомогу, й це

було переломним моментом, коли ми відкрили для себе в поляках приятного сусіда.

По-друге, економіка Польщі досить розвинута й стабільна, тому приваблива для українських заробітчан. Наступним чинником є географічне положення, адже мігрантам важливо працювати недалеко від дому, якомога ближче до родини. До того ж, українцям легко дається вивчення польської мови.

Важливим аспектом є легкість отримання польської візи. Зараз усі польські консульства України переповнені, тоді як в консульствах інших країн такого ажіотажу немає.

Слід пам'ятати, Польща — дуже монолітна країна. Тут 98 відс. населення за національністю є поляками. Тому до чужоземців чи мігрантів завжди ставилися з пересторогою. Зрозуміло, що не помітити вже сотні тисяч мігрантів з України неможливо. Дедалі частіше ми зустрічаємо нарікання в інтернеті та в праворадикальній пресі, що українці займають робочі місця, де могли б працювати поляки. З іншого боку, все частіше приїжджають наші співвітчизники, які порушують закони, хуліганять, вступають в конфлікти з роботодавцями. Такі ситуації негативно впливають на імідж українців.

Проте більшість поляків ставляться до українців позитивно. Від початку війни в Україні багато біженців приїхали до Польщі. Досі жоден не отримав статусу біженця. Хтось залишився в Польщі працювати, дехто повернувся в Україну, хтось подався в Німеччину, Францію,

(Закінчення на стор. 4)

БЕЗ МОВИ НЕМА НАРОДУ

Найкращий час, щоб перейти на рідну мову

Павло Вишебаба

Я з Краматорська, моя дружина – з Маріуполя, чверть сторіччя ми розмовляли, читали, співали, писали російською мовою. До цього звикли наші батьки, наші колеги, друзі, сусіди – всі. Ми самі до цього звикли.

Це одна з головних перепон для того, щоб почати говорити українською мовою: ми боїмося не виправдати очікування нашого оточення, боїмося осуду, боїмося втратити друзів.

Для того, щоб перейти на українську, потрібно не стільки знання мови, скільки сміливості. Ви маєте бути готові, що більшість з ваших близьких не готові до того, що ви можете хоч якось змінитися.

До того ж, коли ви переходите на українську мову, багато хто сприймає це не як рішення, що стосується вас, а як рішення, що стосується особисто їх. Це справедливо для всіх змін у вашому житті. Будь-який рух – це виклик інертності. Будь-яка діяльність – це виклик бездіяльності.

Щоб максимально згладити гострі кути, варто заспокоїти ваших близьких і дати зрозуміти, що це рішення не вплине на ваше спілкування.

За кілька місяців спроб і помилок я знайшов для себе найлегший спосіб заспокоювати близьких: виявляючи повагу до їхніх почуттів, я просто став питати їхнього дозволу. Розмову з людьми, з якими все життя говорив російською, починаю словами: „Я повністю перейшов на українську мову. Ти не будеш проти, якщо з тобою я також говоритиму українською?”

І всі стали відповідати, що вони не проти. Справжнім друзям важливо те, що ви говорите, а не якою мовою, вас обов'язково підтримають.

А ще важливо не боятися робити помилки. Мене особисто надихали слова Махатми Ганді, що краще повільно і з помилками розмовляти власною мовою, ніж досконало мовою іншого народу.

Якщо ви змалку звикли до однієї мови, а потім перейшли на іншу, цілком природно, що розум пропонуватиме вам найлегший спосіб: звичні слова зі звичної мови. Це властивість нашого мозку, нашої пам'яті, і це ніяк не пов'язано з нашою неосвіченістю.

На щастя, немає нічого такого, що не стало б легким через звичку.

Спочатку я робив безліч помилок, роблю їх і тепер, але одразу сказав собі, що я не здамся і повністю перейду на українську мову.

Чому? На мій погляд, зараз Україна має унікальний шанс, щоб ми масовим рухом перейшли на рідну мову. Українці, як ніколи в історії, хочуть змін у країні, але частина з нас готова перекласти всю відповідальність на інших: нехай політики зміняться, а я подивлюся з боку.

Думаю, це одна з форм ледачості. Якщо я сам не готовий до змін, то яке моральне право маю вимагати змін від інших?

Країна – це мільйони людей, і якщо ми прагнемо змін, то маємо бути готові змінюватися самі. Кожен, хто хоче реформ і просить владу думати про народ, має щодня себе запитувати: „Чи думаю я про добробут інших більше, ніж про власний?“, „Чи сам я цілком чесний?“, „Чи я дію на благо країни, культури, мови?“

Україна зміниться не лише завдяки писаним законам, а тільки тоді, коли мільйони людей дадуть схвальні відповіді на ці питання.

Ми з дружиною перейшли на українську мову, робимо свій маленький внесок, і тішиться, що наші діти будуть чути її з першої миті життя.

Я щасливий від думки, що мій особистий „січовий” рід звільнився від тимчасового впливу тривалістю майже в сторіччя, повернувшись до рідної мови і передаватиме її далі.

Для мене це є наукою історії, що не можна стерти пам'ять народу; свідченням, що русифікація провалилася. Українці згадують, хто вони є і якою мовою вони проголосили себе вільними людьми.

(„Українська правда“, 5 січня)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Монзуль визнана найкращим суддею

КИЇВ. – Українка Катерина Монзуль 9 січня визнана Міжнародною федерацією футбольної історії і статистики (IFFHS) найкращою у світі жінкою-суддею 2015 року. 34-річна харків'янка набрала 114 точок, на 79 більше, ніж у німкені Бібіяні Штайнгавс, переможниці двох останніх опитувань. („Чемпіон“)

■ Перейменували радянські вулиці

ВІННИЦЯ. – 25 грудня 2015 року міська рада змінила назви 135 площ, вулиць, провулків та проїздів у місті, виконуючи закон про декомунізацію. Вулиця Чкалова стала вулицею Симона Петлюри, Червонофлотська – Гетьмана Сагайдачного, Фабриціуса – Джозефа Конрада, Пролетарська – Гайдамацькою. Вулиці перейменували на честь Івана Огієнка, Івана Виговського, Леся Курбаса, Олени Пчілки, Олеса Гончара, Олександра Довженка та інших українських діячів. У місті вирішили демонтувати пам'ятні знаки з комуністичною символікою. (Бі-Бі-Сі)

■ Загадкове затримання активістки

КИЇВ. – Росіянка Анастасія Леонова майже місяць перебуває в Слідчому ізоляторі Києва, як вважають її рідні, друзі та вона сама – незаконно. Служба Безпеки України звинувачує її у тероризмі. Російський активіст Євген Левкович 7 січня повідомив, що знає А. Леонову особисто і разом вони брали участь в „антипутінських вічах“ у Москві. Потім вона, зі зрозумілих причин, виїхала з Росії, була санінструктором в батальйоні „Азов“, надавала першу медичну допомогу в бойових умовах. Потім переїхала до Києва. (Радіо „Свобода“)

■ Москва втратила 70 парафій

КИЇВ. – Упродовж двох років в Україні 70 парафій Української Православної Церкви (УПЦ) Московського Патріархату перейшли до УПЦ Київського Патріархату. 7 січня в інтерв'ю каналу „Росія-1“ Патріарх Російської Православної Церкви Кирило заявив, що „для нього Україна – це те саме, що й Росія“. Зараз Київський Патріархат підтримують 40 відс. населення України, а Московський – 20 відс. (УНІАН)

■ Єльченко вручив офіційні повноваження

НЮ-ЙОРК. – 4 січня Постійний представник України при ООН Володимир Єльченко вручив Генеральному секретареві ООН Бан Кі-муну офіційні повноваження. У ході зустрічі В. Єльченко висловився за більш активну роль ООН в умиротворенні російської агресії в Україні. За його словами, однією з форм участі ООН у поліпшенні ситуації на Донбасі могло б стати розгортання там миротворчої операції, відкриття в Україні Бюра ООН з підтримки Мінських домовленостей. (МЗС України)

■ Вилучено гроші для терористів

ДОНЕЦЬК. – Прикордонники 11 січня знову виявили на лінії розмежування сотні тисяч доларів, гривень та мільйони російських рублів. Гроші намагалися перевезти автотранспортом „Акура MDX“ через контрольний пункт „Зайцеве“. Оглядова група виявила спеціально обладнані п'ять металевих скринь, з яких дістали понад 98 тис. дол. США, 6 млн. рублів, 15 банківських карток. Загалом з початку року у 14 випадках прикордонники Краматорського та Донецького загонів виявили на лінії розмежування понад 2 млн. грн., 13 млн. російських рублів, 510 тис. дол. США, 10 тис. євро та 175 банківських карток. („Українська правда“)

■ Прилетів представник Росії

КИЇВ. – 11 січня представник Росії в тристоронній контактній групі з врегулювання ситуації на Донбасі Борис Грізлов прибув до Києва. Його візита пов'язана з засіданням тристоронньої контактної групи, що має відбутися в Мінську. Російський літак Ту-204 приземлився на летовищі „Бориспіль“. („Українська правда“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Вбито посадника міста

ТЕМІХКО, Мехіко. – Невідомі озброєні особи застрелили новообраного посадника міста Теміхко 33-літню Гізелю Моту в її домі 2 січня, лише через 24 години після того, як вона почала урядувати в цьому місті, в стейті Морелос, за 55 миль від столиці. В місті є багато організованої злочинності й поширена торгівля наркотиками. Г. Мота обіцяла боротися з цими проблемами. Морелос найбільше терпить від вбивств через наркотики, хоч це явище поширене в цілій країні. За минуле десятиліття в Мехіко понад 100 тис. осіб були вбиті або пропали без вісті через наркотики. Президент Енріке Пена Ніето, котрий вже є при владі три роки, обіцяв зменшити число вбитих та заручників. („Французька Агенція Новин“)

■ Ракета опинилася в Кубі

НЮ-ЙОРК. – 7 січня газета „Вол Стріт Джорнал“ повідомила про американську ракету, яка зникла і опинилася в комуністичній Кубі. Хоч ракета типу „Гелфаєр“ не була озброєна боеголовкою, ця справа викликала тривогу серед американських урядовців, які побоюються, що новітня технологія опиниться в руках Росії, Китаю або Північної Кореї. Подорож ракети почалася в 2014 році, коли американська компанія вислала її з Флориди до Іспанії на військові навчання НАТО. З Іспанії її мали повернути літаком до США. Якимось чином, навмисно чи випадково, ракету вислано автономом до Парижу, а звідти французька державна авіолінія перевезла її до Куби. Американський уряд тепер розслідує цю справу. Не зважаючи на покращення відносин між Кубою та США, Вашингтонів не вдалось дістати ракету назад. („Французька Агенція Новин“)

■ Чи КНДР фальшувала старт ракети?

ВАШІНГТОН. — 8 січня комуністична Північна Корея опублікувала відеофільм, в якому нібито успішно випробовує старт ракети з ядерною боеголовкою з підводного човна. Наступного дня військові кола Південної Кореї сказали, що відео виглядає підробленим. 12 січня визначні американські експерти прийшли до такого ж висновку. Джан Шілінг, спеціаліст з систем випуску ракет, ствердив, що Північна Корея не матиме підводного човна для випуску ядерних боеголовки до 2020 року. 6 січня Північна Корея здивувала світ своєю заявою, що її вдалося випробувати могутню водневу бомбу. Але тепер американські урядові та неурядові спеціалісти дуже скептично дивляться на цю заяву. Не є ясно, чи Північна Корея взагалі має ядерний пристрій досить малого розміру, щоб встановити його на ракету. („Ройтерс“)

■ Іран звільнив американських моряків

ВАШІНГТОН. – Факт звільнення військових США підтвердили 13 січня в Пентагоні. 12 січня Іран затримав 10 американських моряків в районі острова Фарсі у своїх територіальних водах. Раніше Тегеран визнав, що дії американських військових не мали ворожих намірів. Контр-адмірал Революційної гвардії Ірану Алі Фадаві зазначив, що Іран отримав вибачення від США за порушення її територіальних вод і відпустив моряків. За повідомленням С-Ен-Ен, моряків на власних човнах повернули в міжнародні води. Там їх зустрів американський військовий корабель „Анзіо“, де військові пройшли медичний огляд. Командування Військово-Морських Сил США розслідує обставини інциденту. („Голос Америки“)

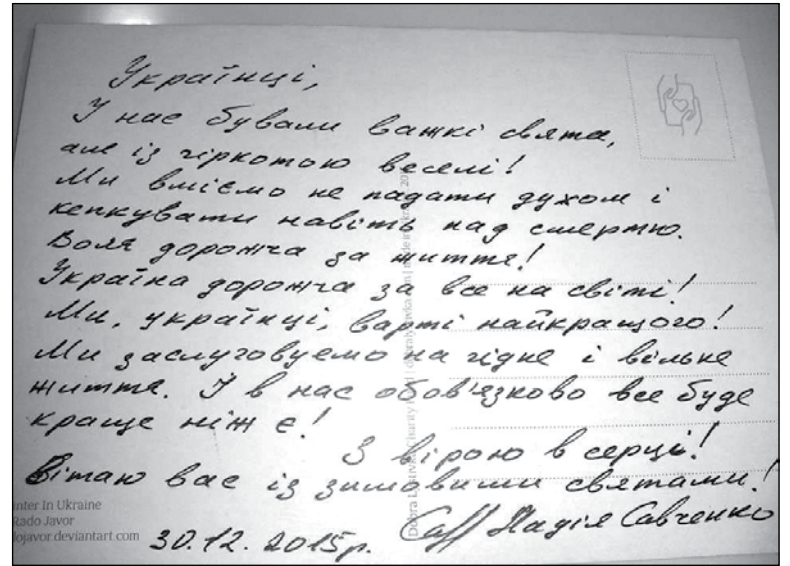
■ У Польщі гинуть від морозу

ВАРШАВА. – Польський уряд повідомив 4 січня, що за попередніх два дні 21 особа померла в країні через сильні морози. В деяких місцях температура впала до мінус 4 ступенів. Дотепер найгірший випадок гіпотермії у Польщі стався 19-20 грудня 2009 року, коли замерзло 42 особи. Від часу Різдва цього року 14 осіб загинули у польсько-словацьких горах Татрах, де більшість трагедій сталася на крижаних узгір'ях. Минулої зими померло 77 осіб в країні від гіпотермії, а рік перед тим – 78. („Французька Агенція Новин“)

Святкове вітання від Надії Савченко

КИЇВ. – 31 грудня 2015 року Віра Савченко, сестра полонянки Надії Савченко, оприлюднила у Фейсбук вітальну картку ув'язненої в Росії українки з наступним текстом: „Українці, у нас були важкі свята, але і з гіркотою веселі! Ми вміємо не падати духом і кепкувати навіть над смертю. Воля дорожча за життя! Україна дорожча за все на світі! Ми, українці, варті найкращого. Ми заслуговуємо на гідне і вільне життя. І в нас все буде обов'язково краще, ніж є! З вірою в серці! Вітаю вас із зимовими святами!“

17 грудня 2015 року Донецький міський суд Росії продовжив термін утримання Н. Савченко під вартою до 16 квітня цього року, після чого підсудна оголосила голодування. (Bi-Bi-Ci)

Вітальна картка від Надії Савченко.

Словами про Україну...

(Закінчення зі стор. 1)

тики чинного Президента США.

Деякі оглядачі поспішили припустити, що використання саме таких слів Б. Обамою є просто наслідком недогляду у складному процесі редагування промови. „Обмовка щодо України не здивує тих, хто пройшов через багатошарову перевірку, щоб особисто бути присутнім на виступі Обами. Це не просто – стиснути закордонну політику США до 4-5 абзаців“, – пише Ендрю Вейс, віце-президент аналітичного центру „Carnegie Endowment“. Е. Вейс також додає, що Б. Обама певно мав на увазі позику Володимира Путіна Вікторів Януковичу, за яку Україна зараз, здається, судитиметься з Москвою.

Втім, критично налаштовані оглядачі, здається, вхопились за буквальный текст промови президента як предмет для далекосяжних висновків про політику США щодо України загалом.

„Це просто сором“, – пише про добір слів Б. Обамою Кейсі Мічел, дописувач видань „Politico“ та „Diplomat“. „Може через те, що він так вважає, він і бльокував підтримку озброєння України, за яку виступали провідні представники його кабінету – Байден, Керрі, Картер“, – розвиває свою думку К. Мічел.

На фразу звернув увагу і колишній Посол США в Україні Стівен Пайфер. „Дивні слова. Бо більше схоже, що Москва витрачає ресурси на те, щоб дестабілізувати Україну“, – написав він. С. Пайфер також висловив думку, що добір слів Президентом США став наслідком помилки „спічрайтера“.

Натомість українські політики й експерти сприйняли слова Б. Обами набагато спокійніше і не побачили у них геополітичної катастрофи. Щодо вислову, який стривожив американських коментаторів, голова Підкомітету з євроатлантичного співробітництва Комітету Верховної Ради у закордонних справах, народний депутат України Світлана Заліщук сказала в комен-

тарі для Радіо „Свобода“: „Цей експромт Барака Обами невдалий, але не слід його наділяти надмірною дипломатичною вагою. Це помилка на рівні висловлювання, який не можна розглядати як позицію американського президента щодо України. Навпаки, він двічі згадав Україну у виступі і згадав у контексті, що, по-перше, Росія є джерелом небезпеки у світі, яке намагається зупинити розвиток в Україні, і вдруге він згадав Україну в контексті, що США принципово будуть допомагати державам таким, як Україна, і допомагати демократичним зрушенням“.

Не сприймає це висловлювання як зміну позиції США щодо Росії й Олег Рибачук, співзасновник громадської організації „Центр UA“: „Не може президент такої країни за півроку до виборів підсунути таку свиню власній партії, тому що ця теза дуже непопулярна, я не думаю, що поінформовані представники політичних еліт США – і республіканці, і демократи – мають якісь ілюзії щодо того, що Росія може підтримувати Україну. Підтримувати вплив – так. На майбутніх американських виборах восени тема України буде обов'язково присутня“.

Перший заступник голови парламентського Комітету з євроінтеграції Остап Семерак вважає, що можна очікувати продовження санкцій проти Росії, але одночасно й Україні слід до цього бути готовою – до пошуку комунікації з опонентами, певних новацій у санкційному режимі. Друга стратегічна ціль США – відхід від практики військових операцій і перехід до „мудрого застосування сили“, як висловився Президент США. „Певним чином це є тиск військовим потенціалом і надання перспективи кожній країні стати „за спиною Сполучених Штатів“. Це говорить про те, що Україна повинна далі сподіватися на підтримку демократії“, – сказав О. Семерак. Перспектива військової допомоги, на його думку, залишається, і серед реформ, які підтримуватимуть США, варто бачити і військові навчання, і озброєння.

„Голос Америки“, Радіо „Свобода“

Українську мову...

(Закінчення зі стор. 3)

інші країни.

Польські націоналістичні рухи до українців налаштовані негативно, й без російської пропаганди не обійшлося. В нас з Польщею є суперечки на історичному підґрунті. Тепер націоналістичні рухи та партії почали цим спекулювати. Часто тему штучно витягують й підігривають проросійські сили. І дуже часто будь-які теми, які стосуються польсько-української співпраці в коментарях зводяться до проблем волинської трагедії та ототожнення всіх українців з УПА.

Наша організація „Евромайдан-Варшава“ була створена під стінами Посольства України у Варшаві, коли ми вийшли підтримати мітингувальників у Києві у листопаді 2013 року. На ту акцію вийшло майже 500 людей. До кінця зими Польщею прокотилося понад 200 мітингів, найбільші збирали до 10 тис. осіб. З початком війни ми організували збір грошей та гума-

нітарної допомоги для військових та цивільного населення в зоні АТО. Зібрали понад мільйон злотих – близько 6 млн. грн. за нинішнім курсом. Купували бронезилети, шоломи, військову уніформу, тепловізори, автівки швидкої допомоги, ліки, обладнання для лікарень. Передали біля 80 тон речей, переважно для цивільного населення. Згодом збирали гроші на лікування та реабілітацію поранених в зоні АТО.

Також допомагаємо українцям, які приїжджають до Польщі. Надаємо їм інформаційну підтримку. Найчастіше до нас звертаються з питаннями, як знайти роботу, житло, легалізувати своє перебування в Польщі.

На майбутнє плануємо залучатися до проведення реформ в Україні. Співпрацюємо з депутатом польського Сейму Марціном Свенціцьким, який допомагає проводити реформу децентралізації в Україні. Аналізували з ним законодавство, організовували інформаційні зустрічі з українцями.

„Газета по-українськи“, 21 грудня 2015 року

Передано матеріали про Голодомор-геноцид

КИЇВ. – 14 грудня 2015 року відбулась прес-конференція, присвячена переданню від громадської організації Фундація ім. Олега Ольжича до фондів Центрального державного архіву зарубіжної української унікального комплексу архівних документів про успішні заходи української діаспори у США з визнання Голодомору в Україні геноцидом у офіційних американських навчальних програмах у 1980-их роках. Також підведено підсумки двостороннього співробітництва у збереженні та дослідженні культурної спадщини української діаспори за останні п'ять років (2010-2015).

Передано два комплекси архівних документів, наданих відомим українським громадським діячем у США Михайлом Герецем. Перший комплекс показує діяльність Тимчасового комітету для навчання про Голодомор-геноцид в Україні (Ad Hoc Committee on Education About the Famine-Genocide in Ukraine) під головуванням М. Гереця, який протягом 1985-1987 років домігся включення на офіційному рівні до навчальних програм для закладів середньої освіти та університетської програми в рамках курсу „Порушення прав людини“ та розділу „Геноцид“ окремої частини курсу під назвою „Голод в Україні“.

Унікальність даного архівного комплексу полягає у його винятковій цілісності – наявні документи відображають вирішення даного питання від моменту появи задуму активу української громади штату Нью-Йорк про таку

акцію, листування, проекти, звернення щодо переговорів з американськими офіційними чинниками, успішне завершення даної ініціативи, включно з матеріалами з офіційного прийняття у Будинку Уряду штату з приводу видання друком методичних матеріалів про Голодомор-геноцид в Україні в рамках американських навчальних програм. Окрім документів, передано багато фотографій про діяльність учасників Тимчасового комітету.

Другий комплекс документів ілюструє успішні зусилля М. Гереця щодо затвердження статусу української мови, за вивчення якої Департамент освіти штату Нью-Йорк став надавати додаткові кредити та додаткові точки, які враховуються при вступі до університету на рівні із знанням німецької, французької та інших мов. У 1976-1986 роках М. Герець координував підготування і затвердження іспитів з української мови, які склали тисячі дітей. Програма діє дотепер.

Прес-конференцію організували Фундація ім. Олега Ольжича і Центральний державний архів зарубіжної української. Її провели директор Центрального державного архіву зарубіжної української Ірина Мага, її заступник Володимир Тихенко, виконавчий директор Спілки архівістів України Олександр Гаранін, голова правління Фундації ім. Олега Ольжича Сергій Кот, директор Бібліотеки ім. О. Ольжича Олександр Кучерук.

„Укрінформ“

Люди зацікавилися минулим своїх родин

КИЇВ. – До Дня архівіста Центр досліджень визвольного руху спільно з Реанімаційним пакетом реформ оприлюднили оцінку роботи українських архівів та розповіли про головні новації прийнятого в рамках декомунізації закону про доступ до архівів КГБ. Презентація дослідження відбулася 24 грудня 2015 року в Українському кризовому медіа-центрі.

„Від 21 травня 2015 року кожен громадянин, написавши заяву, має право й можливість ознайомитися з документами КГБ, які доти були секретними, і самостійно безкоштовно скопіювати їх“, нагадав юрист Інституту медіа права та експерт Реанімаційного пакету реформ Ігор Розкладай.

Кількість таких запитів уже зросла в кілька разів. „Лише за даними архіву Служби Безпеки України впродовж 2015 року на 46 відс. більше громадян та організацій зацікавилися минулим і звернулися до архіву за пошуком інформації.

Понад половина цих людей шукає своїх близьких, доля яких десятиліттями залишалася під грифом „таємно“, – повідомила аналітик Центру досліджень визвольного руху Анна Олійник. Всі документи відкриті також для чужинців. Тим часом у Росії вирішили, що їхні архіви будуть закриті до 2044 року.

Виконуючий обов'язки директора Центру досліджень визвольного руху Андрій Когут звернув увагу на те, що новий закон надає можливість безкоштовного самостійного копіювання. Історичні архівні матеріали мають передавати з силових органів до новоствореного Галузевого державного архіву Українського інституту національної пам'яті. Із переданням документів до архіву Інституту національної пам'яті поменшають бюрократичні проблеми, притаманні силовим органам.

Центр досліджень визвольного руху

Що на сцені...

(Закінчення зі стор. 1)

Тому стільки розчарування вчувається у відгуках відомого київського політехнолога Сергія Гайдая: „...Зі сцени виступили члени політичної сили, у складі якої – основні корупціонери країни. А також члени коаліції, до якої входять основні українські корупціонери. Називають прізвища корупціонерів, але пропускають тих з них, хто входить в „Блок Петра Порошенка“ – правлячу верхівку корупційної піраміди нашої держави. По залі бродять колишні і нинішні корупціонери всіх мастей. У буфеті сидять члени корупційної влади. Знаєте, з чого почнеться наша справжня боротьба з корупцією? З того, що ми навчимося говорити правду, а не напівправду. Не будемо брехати. Насамперед собі. Будемо виявляти волю, а не напівволю. Будемо сміливими. Будемо дотримуватися громадянської мудрости, а не хитрости...“.

Все це так, але ж то тільки початок. Даймо чесним людям трохи більше часу, даймо їм більше можливостей об'єднати сили однією ціллю. І на якомусь відтинку ці форуми неодмінно розділять гнітюче сіру суміш, ясно поляризують суспільство на антикорупційний табір більшості й на „голих королів“ корупційної верхівки, котрі врешті, під натиском всенародної обструкції, не зможуть не забратися геть.

Покищо триває дуже складна гра за політичними лаштунками. Всі розуміють, що за М. Саакашвілі стоять авторитет, вплив й особисті інтереси Президента. З боку П. Порошенка це та ситу-

ація, коли йдеться про загібання жару чужими руками. М. Саакашвілі – переконливий доказ для Заходу, що боротьба з корупцією – це серйозно, і що саме Президент її розпочав. Але саакашвілівська енергійність потрібна для П. Порошенка з багатьох інших і не менш важливих причин.

Деякі аналітики (Михайло Басараб, Геннадій Люк, Віктор Небоженко, С. Гайдай та інші.) вважають, що Президент однією ногою опинився у болоті, погодившись, поза українським суспільством, на вкрай шкідливий для України кремлівсько-мінський „мирний плян“ і надання Донбасові „самоврядного статусу“, а другою ногою – у другому болоті, коли, не подумавши або піддавшись чиемусь впливові, зважився на конфронтацію з патріотичною частиною суспільства.

З цієї небезпечної трясовини П. Порошенко міг вибратися лише перевівши критичний вектор на уряд. І він зробив це з допомогою М. Саакашвілі. Крім того, А. Яценюк – то лише ситуативний спільник, насправді він був і буде самостійним політиком, а П. Порошенкові конче знадобився б „свій“ прем'єр – свій за практикованим Президентом принципом особистої відданості.

А тепер уявімо такий розвиток подій. Що буде у випадку загальноукраїнського успіху М. Саакашвілі? Чи стерпить П. Порошенко, що хтось стає популярнішим і перспективнішим, ніж він? Особливо якщо всенародному антикорупційному рухові не забракне ні правди, ні волі й він захитає самі основи української олігархії? Чи витримає це випробування Президент П. Порошенко? Чи витримає це випробування олігарх П. Порошенко?

АМЕРИКА І СВІТ

Зростає число мусульман у США

ВАШІНГТОН. — Відомий центр „Пью Рісирч Сентер“ опублікував 6 січня статистику про кількість мусульман у США. В минулому році в країні проживало 3.3 млн. мусульман, які творять приблизно 1 відс. населення США. Для порівняння, в країні проживає 5.7 млн. осіб, які ісповідують юдейську віру, а 2.1 млн. осіб – індуїзм. В деяких містах мусульмани становлять понад 1 відс. суспільства. Тому що Бюро перепису населення США не запитує про релігійну приналежність, немає офіційного урядового числа мусульман у США. Центр обчислює, що у 2040 році мусульмани становитимуть другу найбільшу релігійну групу в Америці після християн. До 2050 року кількість мусульман у США досягне 8.1 млн. осіб. Понад половину зросту кількості мусульман в Америці за останніх п'ять років спричинила еміграція. Приблизно те саме число американців переходить в іслам, що й тих, котрі покидають мусульманство. (www.pewresearch.org)

Країни обмінюються територіями

ВІСЕ, Бельгія. – Бельгія та Голандія дружньо обмінювалися територіями, „бо це робить сенс“, – сказав Марсель Невен, посадник міста Вісе. Хоч Бельгія втратила малу частину своєї території, яка випинається в ріку Меюсе, котра розділює обидві країни, вона позбулася юридичного марева, котре розвинулося з роками, коли ріка звивалася навмання, перемінюючи територію, яка належала Бельгії на півострів, пов'язаний лише з Голандією. Однак, голандці не могли іти там без дозволу бельгійців, а бельгійським урядовцям було дуже тяжко фізично дістатися на півострів. Підготовчий процес передання території закінчився. Сподіваються, що парламенти обидвох держав формально затвердять угоду в цьому році, майже два століття від коли теперішній кордон було встановлено у 1843 році. Бельгійський воєнний історик Лук де Вос сказав, що дружні відносини між сусідніми країнами значно полегшили справу. („Асоційєйted Прес“)

Вийшов звіт про флоту Росії

ВАШІНГТОН. – 30 грудня 2015 року появився 68-сторінковий звіт Управління військово-морської розвідки США під назвою „Російські ВМС: історичний перехідний час“. Він окреслює зростаючу спроможність та загрозу російських ВМС. Звіт вказує, що захоплення Росією Криму може заблокувати доступ збройних сил США до Чорного або Балтійського морів. Нові російські підводні судна мають найновішу технологію і, мабуть, є найтихшими в світі. Ракети типу „Калібр“ виявили свою спроможність в жовтні 2015 року, коли були вистрілені з російських кораблів в Каспійському морі на суходольні цілі в Сирії. Найновіші російські літаки типу Т-50 на нових авіаносцях можуть спричинити багато клопоту для США. Звіт визнає, що Росія терпить від санкцій та низьких цін за нафту, однак рішуче наставляє, щоб створити модерні ВМС, які зможуть підірвати мілітарну перевагу Заходу. („Бизнес Інсайдер“)

Не виголошуватимуть звертання

ГЕДОН-ГАЙТС, Нью-Джерсі. — Студенти народної школи Гленвю в містечку Гедон-Гайтс у південному Нью-Джерсі отримали несподівану лекцію про Конституцію. Від часу трагічних подій з 11 вересня 2001 року студенти щоденно проголошували „Боже, благослови Америку“ після приречення вірності американському прапорові. Директор школи Сем Сасано сказав, що школа цього не вимагала й не заохочувала, студенти просто хотіли вшанувати пам'ять жертв цього терористичного акту, як також тих, що поспішив їм на допомогу. „Це ніколи не викликало жодних релігійних намірів. Це в основному був патріотичний жест хлопців і дівчат“, – сказав він. Однак, Американська спілка за громадянські права (ACLU) написала школі листа, кажучи, що виголошення цих трьох слів є неконституційним. Не хочаючи входити в коштовний судовий процес, директор 4 січня вислав листа родичам учнів, пояснюючи справу й кажучи, що школа знайде інший спосіб вшанування жертв національної трагедії. (Сi-Бi-Ес).

Ще можна врятувати Надію Савченко

24 грудня 2015 року у російському місті Донецьку відбулося останнє в минулому році засідання у справі Надії Савченко. Захист очікував, що ним і завершиться судовий процес над незаконно арештованою українкою. Адвокат Ілля Новіков представив неспростовні докази її невинуватості, які доводить, що вона була взята в полон задовго до того, як загинули російські журналісти. 25 грудня суд відхилив скаргу адвокатів на рішення про продовження її арешту. Н. Савченко перебуватиме під вартою до 16 квітня 2016 року.

На суд приїхав український адвокат Олександр Плахотнюк, який захищав Юрія Луценка. Він наполягає, щоб суд долучив до справи експертизу телефонних дзвінків Н. Савченко.

Уповноважена у справах людських прав Російської Федерації Елла Памфілова закликала обміняти Н. Савченко на затриманих російських офіцерів. За її словами, це могло б сприяти потеплінню взаємин між Україною та Росією. Але Кремль – замовник і диригент судилища – не зважає на жодні докази і протести.

Н. Савченко 18 грудня вдруге розпочала голодування. Сестра підсудної Віра Савченко повідомила, що Надія втрачає вагу швидше, ніж під час свого попереднього голодування, яке тривало 83 дні. Організм полоненої дівчини може не витримати повторного навантаження. 12 січня адвокат Микола Полозов повідомив, що Н. Савченко схудла на 15 кілограмів. „Вже близька та мить, після якої погіршення здоров'я стане незворотним“, – сказав він.

Така загроза нагадує трагічні долі багатьох українських бранців, які загинули у російській неволі – Анатолій Марченко, Василь Стус, Олекса Тихий, Гелій Снегирьов, Юрій Литвин, інших страдників. Але тоді, в часи існування „імперії зла“, закордонна українська громада активніше ставала в обороні в'язнів більшовицького режиму. На захист Н. Савченко минулого року відбулося кілька акцій протесту в Нью-Йорку та інших містах, але вони були епізодичними і малолюдними. Чи люди збайдужіли до страждань молодого бранки за ґратами жорстокого режиму? Чи не мають люди співчуття до матері полонянки, яка побивається біля усіх владних порогів в надії на допомогу?

Так, настав час на акції, листи, вимоги. Ще можна врятувати Народного депутата України Надію Савченко, яка перебуває в російському полоні. А сама вона привітала українців з зимовими святами. Листівку полонянки опублікувала у своєму Facebook її сестра Віра:

„Українці, у нас були важкі свята, але із гіркотою веселі! Ми вміємо не падати духом і кепкувати навіть над смертю. Воля дорожча за життя! Україна дорожча за все на світі! Ми, українці, варті найкращого! Ми заслуговуємо на гідне і вільне життя. І в нас обов'язково все буде краще, ніж є! З вірою в серці! Вітаю вас із зимовими святами!“

ІСТОРІЯ

Повернення Олени Звичайної (1902-1985) в Україну

Анатолій Сазанський

Для Олени Звичайної – нашої землячки й талановитої української письменниці, останнім життєвим прихистком стала гостинна американська земля Нью-Йорку. Її твори відзначались правдивістю, гостротою і безперечним літературним талантом. В той трагічний час (а це середина минулого століття) мало хто мав мужність говорити прямо в очі червоному сатані про його криваві злочини. Вона була однією з небагатьох і, з цієї причини, червоні людологи полювали на неї.

Останнє, безперечно, спричинило те, що на сьогоднішній день переважне число сторінок її життєпису заляпані білою фарбою. Ми дуже мало знаємо про Олену Дельгівську (у заміжжі Джуль) з літературним псевдом – Олена Звичайна.

У 2015 році минуло 30 літ її відходу до країни предків. Померла вона 8 січня 1985 року. Миргородська діяльна бібліотека ім. Галини Король має весь творчий доробок цієї достойниці. Знаковий її твір стосується історії нашого міста. Мова про нарис „Миргородський ярмарок“, написаний авторкою на основі реальних подій і випущений 1953 року видавництвом „Тризуб“ у Вінніпегу. Видання вперше потрапило на полиці нашої бібліотеки у 1995 році. Книга розповідає про Голодомор, організований червоними катами на теренах Миргороду і Миргородщини.

У 2015 році книга зусиллями українських патріотів Оксани і Ярослава Соколиків з Канади вперше була перевидана в Україні, у видавництві Національного університету „Острозька академія“, і подарована українським читачам. Частина примірників була переслана у Миргород, де письменниця на власні очі побачила жах Голодомору.

Події оповідання відбуваються в місті, яке за часів радянської влади перетворилося на „всесоюзну здравницю“ і „санаторіюну зону“. І ось у цьому Миргороді ситі радян-

Нарис Олени Звичайної.

ські номенклатурні курортники в опухлих від голоду українських селян купували за безцінь вишивані сорочки, плахти. „Миргородський ярмарок“ – це трагедія на тлі голодних смертей, це прощання з традиційною українською селянською культурою, яку нова радянська еліта цинічно використовувала.

О. Звичайна народилася 24 квітня 1902 року в Проскуріві (тепер – Хмельницький) в інтелігентній родині: батько – адвокат, мати – вчителька. Закінчила гімназію в Харкові з відзнакою, навчалася у Київському інституті народної освіти. Одружилася з учасником національно-визвольної боротьби, якого було репресовано як „ворога народу“.

Літературну діяльність вона почала 1942 року в Німеччині. Саме в еміграції були опубліковані її твори – збірка оповідань „Оглянувшись назад“, повісті „Золотий потічок з голодного Харкова“, „Селянська санаторія“, романи „Страх“, „Ворог народу“ та інші. У 1967 році одержала нагороду Літературного фонду ім. Івана Франка в Чикаго.

Книги правди у розповіді Олени Звичайної прийшли до бібліотек України і стали досяжними ширшим верствам населення.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040
	Fax (973) 644-9510
Передплата	E-mail adukr@optonline.net
	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040
	E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або її видавця.

ЦІНИ НА ПЕРЕДПЛАТУ НАШОЇ ГАЗЕТИ

ДРУКОВАНА „Свобода“ (на папері)

Члени УНСоюзу		Не-члени УНСоюзу	
Рік	Пів-року	Рік	Пів-року
80 дол.	45 дол.	90 дол.	50 дол.

ЕЛЕКТРОННА (www.svoboda-news.com)

40 дол.* на рік для всіх

* Ціна передплати електронної версії зменшилася з 65 до 40 дол. Передплатити можна кредитовою картою з веб-сторінки www.svoboda-news.com, або зателефонувавши до відділу передплати на 973-292-9800, дод. 3040).

ДРУКОВАНА І ЕЛЕКТРОННА

Члени УНСоюзу		Не-члени УНСоюзу	
Рік	Пів-року	Рік	Пів-року
85 дол.	50 дол.	95 дол.	55 дол.

Для тих читачів, котрі отримують друковане видання, передплата електронної версії „Свободи“ коштуватиме всього на 5 дол. більше.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Кінофільми служать загарбникам

Читаючи у „Свободі“ 25 грудня 2015 року статтю Левка Хмельковського „Познущалися з Старицького“ про агресивно-імперське російське кіно, я пригадав, що у „Свободі“ 8 травня 2009 року була опублікована моя стаття „Змосковщиний „Тарас Бульба“. Йшлося про ганебну екранізацію твору Миколи Гоголя. В лютому 2010 року в Москві відбулася урочиста церемонія вручення премій Російської Федерації з кіномистецтва „Золотий орел“ (це той орел, що на гербі Росії). Нагороду за найкращу чоловічу роль було присуджено Народному артистові України Богданові Ступці за провідну роль у фільмі „Тарас Бульба“. Так, Б. Ступка був одним з найкращих театральних і кіноартистів України. Але ж чому його піднесла до висот визнання інша держава? Відповідь така: фільм створено за російськими гроші, на замовлення російських ідеологів, які ніколи не визнали України, за яку гинули козаки і загинув Тарас Бульба в тому числі.

Режисер того фільму Володимир Бортко в журналі „Афіша Дніпропетровська“ заявив: „Щоб зняти кіно, мало одного бажання, потрібні гроші. Як сприйме мій фільм Ющенко з компанією, мене „хвилювало“ у двадцять восьму чергу. Ми, росіяни та українці, – один і той же народ. Це наші вороги намагаються нас розділити... Я стверджую, що ми – один народ. Чи ми відрізняємося?“

Ну що ж, у тому випадку і Володимир Путін, і член Комуністичної партії Росії В. Бортко, і Б. Ступка робили одну спільну справу – перешкождали об'єднанню України з Європою.

На ту мою статтю відгукнула-ся Зиновія Служинська зі Львова:

„Ваш критичний матеріал „Змосковщиний „Тарас Бульба“ залишив у мене тривалий біль. Вже кілька днів як прочитала, а біль залишився, бо ще і ще повертаюся думками до Вашої статті. Як такому запобігти? Ви дуже делікатно висловилися за нашу кінозірку Богдана Ступку. Дійсно талант! Але чи згодився б на таку роль якийсь, наприклад, польський зірковий артист? Гроші! Тож перекупити можна кожного українця? Чи така генетика чи така біда? Неспроста росіяни запросили на роль саме українця – то показово! А той, хто зрадив раз, той і вдруге зрадить.“

Я не осуджую, бо сама не знаю, як поступила б, коли б мені обіцяли не гречку, а мільйони! Але не хотіла б, щоб хтось із моїх близьких, із тих, кому вірю і кого люблю, був такою зіркою і забув, яка його роль у культурі, й на чий користь те, що він робить. Режисер, певно, послуговувався ідеєю: має бути талановитий виконавець ролі Тараса, аби вплинути на глядача. От і маємо сумний результат!“

Коли фільм „Тарас Бульба“ побачив світ 2009 року, ми й гадки не мали, що незабаром під шовіністичними гаслами „Русского міра“ Росія нападе на Україну, захопить Крим та половину Донбасу. Але вже тоді розпочалася обробка свідомості мешканців східної України, аби раділи приходу озброєних загарбників. Тож новий кінофільм „За двома зайцями“ стоїть у тому ж ряду антиукраїнської ідеологічної діяльності ворога – Росії. Про це треба розповідати читачам.

Володимир Єфимов,
Дніпропетровськ

ТУМ допомагає „Просвіті“

Товариство української мови ім. Шевченка в США (ТУМ) допомагає просвітянам України в їхній дуже важливій праці, пересилаючи їм книжки з різних ділянок, друковані в діяспорі, гроші на видавничу працю, на стипендії для здібної молоді, яка буде студіювати україністику.

Минулого літа вислали до Національного університету „Острозька академія“ 12 пакунків української літератури (665 одиниць). Це були праці з всесвітньої та української історії, мемуаристики, літератури, світового та українського мистецтва. Також було переслано 52 альбоми – колекцію поштових марок.

До „Просвіти“ в Рівному ТУМ висилає книжки з різної тематики від 1996 року. В жовтні 2015 року з ініці-

ятиви просвітянина Михайла Борейка та голови міського об'єднання „Просвіти“ Катерини Сичик відбулася презентація надісланої літератури. З книгами знайомили історик Андрій Жив'юк, педагог Лілія Овдійчук, філолог Тетяна Сергіюк, мистецтвознавець Анжела Халидюк, знавець музики Святослав Мельничук.

5 жовтня 2015 року розпочалися курси з вивчення української мови для дітей переселенців зі сходу України та Криму. Про презентацію книг в Рівному поінформувала ТУМ Галина Коломис, член ради міського об'єднання „Просвіти“.

Віра Боднарук,
голова ТУМ
Норт-Порт, Флориди

Діють курси української мови для переселенців зі сходу України та Криму.

Щоб святкувати разом

Усе своє життя я суворо дотримувалася і навіть активно обороняв традицію церковного (старого) юліанського календаря. Минуло 25 років. Українці-християни: православні, католики, протестанти різних об'єднань, сьогодні з доброю волею знаходять способи і нагоди для спільного релігійного святкування. Однак, процес спільного святкування є доволі складним, тому що сьогодні українці-християни знову поділені. Писав колись у „Лісі Микиті“ славний гуморист Еко, що в одному бідному селі на релігійному пункті так посварились українці, що не могли побудувати одну церкву і збудували дві.

Сьогодні настав час єднання парафії св. Юра в Нью-Йорку з Собором св. Юра у Львові. Недавнє відкриття пам'ятника Голодомору у Вашингтоні, крім політичного значення, мало ще й національно-церковне. Меморіал освятили Патріярхи Філарет з Української Православної Церкви Київського Патріархату і Святослав з Української Греко-Католицької Церкви, а також Митрополит Антоній з УПЦ США. Але був час, що взагалі неможливо було Патріярха Філарета і Митрополита

Антонія звести разом для будь-якої релігійної відправи. Не думаю, що це заслуга тільки Крайового комітету.

Правда, є, на жаль, чимало православних українців котрі далі коряться перед Московським Патріярхатом. Про цих українців ми не маємо забувати. Все ж таки з кожним роком зростає кількість вірних УПЦ КП. Тим більше, що імперська політика і виступи московського Патріярха Кирила повинні б переконати православних, що Московський Патріярхат це не канонічна, а просто імперська церква.

Настів час, щоб всі українці-християни перейшли на новий календар, святкуючи найбільші релігійні свята з християнським Заходом, на відміну від Москви. Про це повинні домовитися ієрархи усіх українських Церков. Це не догматичні реформи, а просто раціональна зміна календарної помилки, що виходить на користь духовного єднання вірних українських Церков, щоб святкувати разом, а також спільно з християнами цивілізованого західного світу.

Аскольд Лозинський,
Нью-Йорк

Рука Москви у козацькому селі

Багато разів я писав до газет про козацьке село Дігтярівку, що на Новгород-Сіверщині. Це на краю землі української, за 50 кілометрів від Росії. Але зовсім не географія робить особливим статус села. Теперішній його образ в очах свідомого українця, котрий хоча б краєчком вуха почув про Дігтярівку, ототожнюється з іменем гетьмана Івана Мазепи, бо його любов до села виявилася настільки сильною, що на межі XVIII ст. він поставив на високій горі храм, який став окрасою села на віки.

Віднедавна, проблема відновлення Свято-Покровської церкви у Дігтярівці, яка була зруйнована під орудою голови колгоспу Нестора Школьного у 1960-ті роки, почала вдало розв'язуватися. Знайшлися добродії у Канаді та США. У „Свободі“ д-р Володимир Мезенцев з Канади розповідав про відбудову напівзруйнованої Мазепиної церкви. Війна зупинила цей проєкт з 2014 року.

Але відродженню храму протидіяли також окремі представники влади, зокрема очільники місцевої громади Тетяна Школьна. Як тільки справа зрушила з місця, коли відродження очолив патріотичний о. В'ячеслав Павленко, коли на місці побували Владики Чернігівської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату Іларіон та Євстратій, Т. Школьна почала ігнорувати заходи. Навіть можливість зустрічі з українцями з Америки минулого року видалася їй недоцільною.

Голова стала заохочувати до відкриття на території села парафії церкви Московського Патріархату. Чого б це? І де? У Дігтярівці? Але знайшовся якийсь діяч, що не так давно опинився у селі з чужих країв, який розпочав поширювати ідейку перебудови приміщення колишнього дитячого садочку на храм. Вони вже встигли у часі, визначе-

ному для Молебня о. В. Павленком для всієї громади села, скликати людей на освячення води до... колодязя. Зранку того ж дня прибув священник Московської церкви.

Радник голови Чернігівської обласної адміністрації Василь Чепурний порадив Т. Школьній уважно поставитись до можливих конфліктів у зв'язку з незрозумілим нагнітанням ситуації у серці козацької громади. На що вона пообіцяла сприяти спокоеві й не облаштовувати у приміщенні колишнього садочка московської церкви.

Спроба московського духовенства порушити духовну єдність сільської громади у Дігтярівці має насторожити не тільки українців Сіверщини, а й органи держави. Оскільки навіть те, що хтось „непогано платить“ на будівництво „храму без мазепинців“, не можна розглядати інакше, ніж спробу посіяти протистояння у спокійному козацькому селі.

Борис Домоцький,
Новгород-Сіверський,
Чернігівська область

Сучасна Покровська церква у Дігтярівці на тлі руїни Мазепиної церкви.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відновили дошку пам'яті героїв в Джерзі Ситі

Зенко Галькович

ДЖЕРЗІ-СИТІ, Нью-Джерзі. – 15 листопада 2015 року в Українській католицькій церкві свв. Петра і Павла відбулась урочиста церемонія відновлення меморіальної дошки в пам'ять 19 американців українського походження, які загинули смертю героїв в боях Другої світової війни у лавах Збройних Сил США.

У 1941-1945 роках багато молодих парафіян трьох українських церков міста добровольцями зголосилися на війну з нацистами. 19 з них не повернулися додому і їхні імена були викарбувані на бронзовій дошці у церкві свв. Петра і Павла. Проте з часом нові покоління увійшли в життя, пам'ять про героїв потьмяніла і дошка під час оновлень храму 34 роки тому зникла з стіни.

Минулого літа активісти місцевого осередку Спілки Української Молоді (СУМ) вирішили направити це упущення і розшукали призабуту рекліквію. Вони 1 жовтня 2015 року звернулися до настоятеля церкви о. Василя Путери з запитанням, чи можна поновити пропам'ятний символ у хра-

Учасники урочистої церемонії з пропам'ятною дошкою. (Фото: Галина Бартків)

мі. Парох відповів безумовною згодою.

До шляхетної справи приєдналися ветерани 17-ої станиці організації „Українські Американські Ветерани“ (УАВ) на чолі з командиром

станції Джеймсом Федорком.

15 листопада церемонію очолив Володимир Кобаснюк. Під його началом сеньйори СУМ внесли прапори і вінки, парох о. В. Путера відслужив Панахиду. Юна член-

киня СУМ Донна Бартків виголосила імена героїв. Це були Стефан Баггар, Іван Басевич, Петро Бесінк, Стенлі Бульбак, Михайло Циноршин, Василь Дмитрів, Стенлі Галета, Стефан Глухан, Юліан Гнідович, Іван Качмарський, Стефан Костів, Іван Ковальчук, Федір Ковтко, Павло Козар, Федір Міснотський, Едвард Моцьо, Микола Самодел, Андрій Созанський, Михайло Сидор.

При виголошенні кожного прізвища лунав удар дзвону пам'яті, який виконував Давид Дем'янич. До пам'ятного знака Роксолана Греб покладали вінки. Роман Кобаснюк ввімкнув запис пісні „Відлітають сірим шнуром журавлі“.

У церемонії брали участь голова осередку СУМ Оксана Бартків, радники Олена Тилько-Галькович, Джесіка Дем'янич і Зоряна Кобаснюк. В. Кобаснюк виголосив промову про історію і діяльність УАВ.

Учасники торжества подякували Андрієві Гадзевичеві, Дж. Федоркові, Володимирові Степанякові і В. Кобаснюкові за активну участь у вшануванні героїв. Вирішено проводити церемонію пам'яті щороку 1 листопада.

Українці святкували Різдво, вітали св. Миколая

СІЄТЛ, Вашингтон

Володимир Мигович

Різдвяний музичний вечір відбувся 26 грудня 2015 року і зібрав виконавців з північно-західних штатів Америки, переважно професійних співаків та музикантів. Порадували своїм мистецтвом гурти „Білі крила“, „Єлей“, співаки Віктор Шатецький і Олександр Багінський, саксофоністка Ала Чепікова та інші.

Майже половина виконавців-артистів виступила з своїми авторськими піснями і інструментальними композиціями різдвяної і новорічної тематики. По новому звучали також популярні класичні

та сучасні твори у різноманітних обробках і виконаннях.

У програму включили виступ міжцерковного дитячого хору Великого Сієтлу, який задав тон цьому вечору українськими колядками і віншуваннями.

Із смаком була прикрашена сцена, фантастичні світлові ефекти створили чарівну різдвяну атмосферу в залі. Учасники музичної лотерії, яким випали виграші, повезли додому компакт-диски з записами пісень, щойно почутих у залі.

Підготувала концерт музична студія „Білі крила“, а спонзорувала юридична фірма Ентоні Дагерта, яка вже тривалий час підтримує дружні взаємини з українською громадою.

Виступають артисти з України – подружжя Олег та Олена Майовські. (Фото: Володимир Мигович)

ВУНСАКЕТ, Ровд-Айленд

Роман Клюфас

241-ий Відділ Українського Народного Союзу 30 грудня 2015 року влаштував різдвяну гостину св. о. Миколая для дітей парафії Української католицької церкви св. Михайла.

Монсеньйор о. Роман Големба вітав прибулих на свято дітей. Ліда Кузьма-Міняйлук та Лідія Жук-Клюфас зайнялися програмою, яка складалася з віршиків і сценки.

Батьки приготували гостину, а Іван Ткач звеселяв усіх музикою. Найголовнішою подією свята було роздавання дітям подарунків св. о. Миколая.

Св. о. Миколай зустрівся з дітьми і їхніми батьками у Вунсакеті.

СОМЕРСЕТ, Нью-Джерзі

9 січня активісти Спілки Української Молоді з Ірвінгтону, Нью-Джерзі, відвідали з колядою мешканців „Українського села“, де їх радо зустріли українці старшого віку. На фото: Колядники в оселі Лярисси і Дмитра Пенцаків. (Фото: Левко Хмельковський)

Відкрито виставку пам'яті Богдана Сороки

Марія Климчак

ЧИКАГО. – Український Національний Музей 8 січня відкрив виставку пам'яті видатного українського мистця, графіка Богдана Сороки з участю найближчої родини художника – дружини Люби, доньки Соломії та її чоловіка Артура Іріна. У Чикаго Б. Сорока мав багато друзів, при цьому неодмінно запрошував їх до Львова, в Карпати, до своєї хати. Радів за своїх учнів, які приходили на виставки до „пана Богдана“, розпитував про життя-буття на еміграції, уважно слухав, похитуючи головою, розраджував по-батьківськи.

У 2010 році, також на різдвяні свята, відкрив виставку, яку запропонувала організувати група молодих приятелів музею. Від того часу тримав руку на пульсі музейного життя, обіцяв бути знову, але несподівано відійшов у кращі світи 8 квітня 2015 року, у Ряшеві (Польща).

Незвичайна доля судилася Б. Сороці. Український художник-графік, перший завідувач катедри промислової графіки Львівської академії мистецтв (1993-1996) належав до покоління мистців-„шестидесятників“. Він народився у 1940 році у тюрмі Бригідки у Львові, де була

Богдан Сорока (1940-2015)

ув'язнена його мати Катерина Зарицька, членкиня ОУН, зв'язкова Романа Шухевича, донька видатного математика Мирона Зарицького. Понад 30 років в'язнем радянських таборів був і його батько Михайло Сорока, учасник українського руху опору, член ОУН, організатор спротиву в'язнів „ОУН-Північ“.

Б. Сорока у 1964 році закінчив Львівський інститут прикладного та декоративного мистецтва. За освітою – кераміст. Від 1964 до 1993 року працював у Львівському художньому комбінаті живописцем-монументалістом. Створив графічні ілюстрації до творів Лесі Українки, Романа Іванчука, Василя Стефаника, Тараса Шевченка, Івана Кошелівця.

У 1972 році КГБ порушило кримінальну справу проти Б. Сороки. У книзі „Спогади“ (Львів. „Сполон“, 2014) він пригадував, як у лютому 1969 року поїхав до Києва, де перебувала у відраженні його наречена Люба. Зупинився у Івана Світличного, маючи для нього передачу від В'ячеслава Чорновола. „Серед іншого Іван Світличний показав мені збірку віршів Ігоря Калинця „Відчуження вертепу“. Сказав, що ця збірка готується до друку на Заході, і попросив зробити до неї ілюстрації. Я був заскочений. Я ніколи серйозно не займався графікою, навіть не уявляв собі, що зможу робити якісь ілюстрації. Зі страхом узявся читати. Вірші захопили мене, відкрився цілий світ цікавих образів, про які я й не думав ніколи“.

Б. Сорока виконав сім ліноритів „Фольклорні мотиви“ до книги І. Калинця „Поезії з України“, що побачила світ у Лондоні. Як наслідок, був офіційно заборонений. Національний мистець продовжував творити у техніці чорно-білого, а згодом кольорового лінориту. Його графічна енциклопедія увібрала в себе його чуття – „Українська мітологія“, „Купальські забави“, „Похід гномиків“, „Архітектура Львова“, „Страсті Христові“, „Символи та емблеми“. У їх народженні присутні знакові процеси у самій державі.

Вже через 10 років мистця знайшли нагороди престижних міжнародних виставок, зокрема у 1989 році друга премія Міжнародного конкурсу еклібрису (Вільнюс), у 2006 році – перша премія на виставці-конкурсі ім. Георгія Якутовича (Київ), у 2009 році – медалю на XIII міжнародному бієнале малої графічної форми і еклібрису у Острові Великопольсько-

му (Польща).

„Спогади“ Б. Сороки розповідають про родину, мандри, людей і Євромайдан з „Небесною сотнею“. Читаючи книжку, відкриваєш ніби незнану країну. Залишки советських реалій продовжують залишатися у присвоєнні звань „заслужених“ і „народних“, у приналежності до різних спілок, де можна мати певні блага за послуги, від котрих важко відмовитися. Коли у Києві відбувся з'їзд художників України, у складі львівської делегації поїхав до столиці і Б. Сорока. „Мене у Києві зустріли друзі-графіки, з якими я довго не бачився. Довідавшись, що я без звання, здивувалися і пообіцяли негайно мені це зробити, на що я відповів, що якраз збираюся з цього приводу виступити, бо ми повинні відмовитися від цієї азійщини“, – згадував Б. Сорока.

Він створив катедру промислової графіки у Львівській академії мистецтв. Колекціонер старожитностей, чи не єдиний в Україні, зібрав унікальну колекцію гуцульських свічників-трійць, перетворивши своє помешкання на музей.

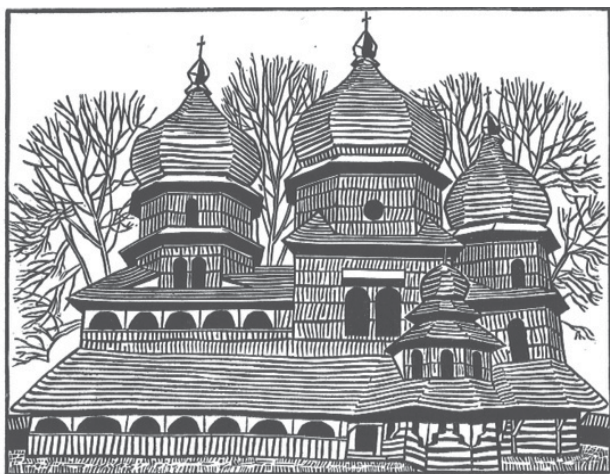
Б. Сороку звільнили у 2001 році з посади завідувача катедри, про що він написав: „Мене викидають з академії“. Причина – не погодився ставити оцінку, яку вимагали.

Поет І. Калинець написав у пам'ять друга: „Він завжди був принциповим, навіть до певної міри жорстким. Адже коли бачив, що люди роблять щось не те, він про це говорив відверто й прямо, а не ховався. В усякому разі за те, що він звинувачував інших в корупції чи недобрих справах, його часто не любили. Такі люди почали його уникати. Вони боялися того, що він може собою представляти. Очевидно, був нетерпимий до брехні й нещирості в мистецькому світі, тому й протестував проти цього“.

Б. Сорока зупинявся завжди у своєї дочки Соломії в Дітройті, а зимового ранку, приїхавши до Чикаго на автобусну станцію, вирішив нікого не турбувати. Дорогу з центру міста до музею пройшов за годину часу, маючи наплечник з книжками, долаючи скляні лабіринти хмародерів. „Тут все просто, це не Карпати, де стежки ведуть до неба“, – сказав майстер. Не хочеться вірити, що цього разу він вже не повторить свій маршрут, прокладений на мапі Чикаго.

Він виховав дітей та онуків в любові до України і мистецтва. 10-літній онук Антон Ірін, який проживає в США, знявся в українському фільмі „Поводир“, дочка Соломія – відома скрипалька.

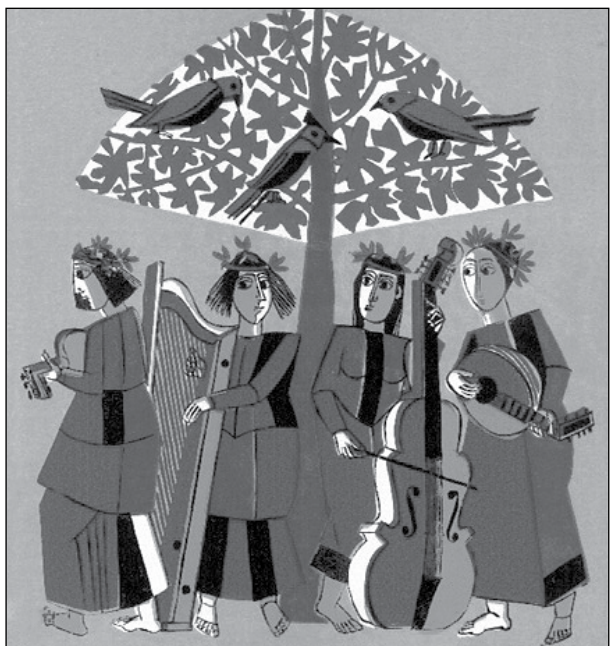
Виставка Б. Сороки включає різні за тематикою та технікою виконання твори, написані в гармонії з світом, який він любив. У програмі вечора під час відкриття звучали улюблені класичні твори художника у виконанні відомих американських музикантів С. Сороки (скрипка) та її чоловіка А. Іріна (фортеп'яно).

„Дрогобич, церква св. Юра 1659-1666“ (лінорит, 2000).

„Музика і Ангели“ (лінорит, 2013).

„Музиканти“ (лінорит, 2011).

**KLK Cordially Invites Members, Family & Friends
To Our Annual KLK Winter Ski Races**
Date: Saturday, February 27, 2016
Place: HUNTER MOUNTAIN, NY
Registration: 8:00 a.m. - 9:30 a.m. Ski Lodge

Lift Tickets and Races:

Adults \$60.00 Seniors (65 & up) \$45.00
Young Adults (13-18) \$45.00 Juniors (7-12) \$35.00
Toddlers (6 & under) \$15.00

Race Tickets only :

Adults & Seniors \$15.00 Children (2-18) FREE

Lift Tickets only:

Adults \$55.00 Young Adults \$40.00 Seniors \$40.00
Juniors \$30.00 Toddlers \$10.00

Races begin at approximately 10:00 a.m.

Opening Ceremony 9:45 a.m.

Dinner and Awards Ceremony: Hunter Ski Lodge
Time: 6:30 p.m.

Adults: \$50.00; Children, ages 14 & under - Free, if accompanied by an adult.
Please **wear your embroidered blouses or shirts** to the Awards Ceremony

Please visit our website **www.klkusa.com** for registration forms or contact
virapopel@aol.com for more info or forms.

UKRAINIAN HERITAGE NIGHT

FEBRUARY 14, 2016

VS
12:30 P.M.

PRUDENTIAL CENTER, NEWARK, NJ

SPECIAL PRICING

200 Level Seats	\$40.93
100 Level Behind Goal	\$43.26
Lower Level 1	\$65.61
Lower Level 2	\$75.19

EACH TICKET PURCHASED COMES
WITH A ONE-OF-A-KIND
UKRAINIAN/DEVILS T-SHIRT, TOTE BAG
AND EXTRAS!

LIKE US ON FACEBOOK: **UKRAINIAN HERITAGE NIGHT AT NJ DEVILS**
TO ORDER TICKETS BY PHONE: **CALL JOSH MALAKOFF AT 973.757.6162**
TO ORDER ONLINE: WWW.NEWJERSEYDEVILS.COM/UKRAINIAN USE CODE **UKRAINIAN**

THE UKRAINIAN WEEKLY

СВОБОДА

Миттєвий
обрахунок
щомісячних
вкладок:

888-538-2833

Український Народний Союз, Інк.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • Загальні інформації – 800-253-9862 • www.UkrainianNationalAssociation.org • facebook.com/UkrainianNationalAssociation

* Доступне не в усіх штатах.

Чарівний світ Оксани Ізбянської

Левко Хмельковський

На благодійному показі моди киянки Оксани Полонець в Українському Американському Культурному Центрі Нью-Джерсі 6 грудня 2015 року мені надали місце поруч з вродливою українкою, яка виявилася Оксаною Ізбянською, родом з Тернополя. На докладну розмову не було часу і вдалося лише з'ясувати, що вона живе в Нью-Йорку п'ять років разом з мамою, малює, бере активну участь в українському і американському мистецькому житті.

Мисткиня дала мені свою картку з адресою, на звороті якої був розміщений її твір, досить модерний, але такий, що в ньому була якась душа, якийсь зміст. Незвичайний. Вгадувалася акрилової фарба – теж з нещодавною історією, з 1950-их років. Це заохотило мене пошукати в інтернеті інші твори молодого мисткині.

Далі я наведу рядки, які зустрів про неї на сторінках інтернету.

„UA Модна”: „Де б ми не були, ми продовжуємо любити, творити і надихати. Саме так можна описати виставку картин молодого талановитого художниці Оксани Ізбянської. У спілці з благодійною організацією „Разом” вона організувала виставку свого мистецтва, щоб зібрати гроші для придбання високоякісного обладнання, яке допомогло б зберегти життя воїнам на сході України. Кредо Оксани – бути активною і творити. Саме те, що передають її картини, у яких можна прочитати внутрішній світ художниці. Багато друзів та знайомих прийшли підтримати Оксану. Один з них – Андрій Стасів, який допоміг вря-

тувати життя людям під час пожежі, що сталася після вибуху газу в українській околиці у Мангетені 26 березня 2015 року. Такі люди дають впевненість і надію на те, що коли ти у біді, то завжди знайдеться перехожий, який кине вогонь чи воду, щоб врятувати твоє життя. Особливо приємно для Оксани було бачити її професора з коледжу Стівена Голда, який давно помітив її талант і заохочував до малювання, та Марію Самсон, з якою Оксана колись працювала – вона була у захваті від робіт молодого художниці”.

А це – розповідь Світлани Гривас з Тернополя:

„На аукціоні у Тернополі продали 38 картин. Наторгували 3,250 грн. для вихованців дитячих будинків під час благодійного аукціону 6 травня 2010 року. Продаж дитячих кар-

тин влаштувала міжнародна організація „Айсек”. „До аукціону готувалися 18 вихованців чотирьох дитячих будинків, – розповіла представник „Айсек” у Тернополі та керівник проекту Оксана Ізбянська. – Наймолодшим мистцям всього шість років. А допомагали їм у цьому художники Оксана Гриненко, Оксана Баранюк, Марія Шеліхевич і Валентина Шамрай. На аукціоні також були і картини самих художників. Їх намалювали спеціально для цього продажу. Найбільше ми виручили за картину „Сон kota” – 600 грн. А зображені на ній три котики, які дивляться на рибку. Просто, але дуже широко і гарно”.

Лише дві згадки про О. Ізбянську, за якими постає дуже діяльна особа – мисткиня, благодійниця. Але найкраще відкривають її духовний світ розміщені на цій сторінці твори.

Оксана Ізбянська на вечорі в Українському Американському Культурному Центрі Нью-Джерсі. (Фото: Левко Хмельковський)

Оксана Ізбянська. „Голуба лагуна”.

Оксана Ізбянська. „Нескінченне місто”.

Марта Залівська
Зенко Левицький

Вікторія Блага
Олег Крисінський

Галина Томків
Зенон Чович

Катерина Савицька
Андрій Дажене

Роксолана Судик
Павло Стасюк

Ліна Фаріон
Данило Совгуть

Лариса Капітанець
Ярко Петруша

Вероніка Чернишук
Максим Панчишин

Лариса Нона
Томас Вайчекаускас

Товариство Українських Інженерів Америки, Відділ Дітройт, запрошує Вас на

Winter Ball
&
Presentation
of
Debutantes
Зимовий Баль
&
Презентація
Дебютанток

Субота, 30-ого січня 2016р. в Troy Marriott Hotel
200 W. Big Beaver Road, Troy, Michigan, 48064

Грає українська оркестра з Чикаго «Клопіт»

6 веч: Коктейль + закуски • 7 веч: Презентація + Бенкет • 9 веч: Забава

Вечірній одяг • Включає бар

Прошу замовити квитки і столи на 10 осіб від Ксені Козак:

kсенia@peoplepc.com

або (734) 717-0695

This ad is sponsored by:
Ukrainian Selfreliance Michigan Federal Credit Union
586-765-3000
www.usmfcu.org

Ukrainian Future Credit Union
586-757-1980
www.ukrfutcu.org

Подякували дипломатів...

(Закінчення зі стор. 1)

постійну підтримку його діяльності, починаючи від початку місії у 2006 році і до останніх днів. Зокрема він висловив подяку Українському Конгресовому Комітетові Америки (УККА) і його президентові Тамарі Олексій, фінансовим установам та громадським організаціям за підтримку численних ініціатив української місії. Дипломат сказав, що три речі є для нього святыми – Бог, родина і Україна. Він також подякував за постійну підтримку своїй дружині, Карпатському Лещетарському Клюбіві.

Посол розповів про основні напрямки і досягнення Постійного представництва України в ООН, внесок закордонного українства і делегацій з України у зміцнення визнання України і поваги до неї в ООН. „Тепер Україна має сильних і гарних міжнародних партнерів“, – запевнив Ю. Сергеев.

При нагоді він представив Першого секретаря Представництва Ганну Гальченко.

Слово подяки виголосила також Наталя Івашина-Сергеева Українському Інституту Америки, Українському Музеєві Нью-Йорку, Союзові Українок Америки та іншим об'єднанням за постійну активну участь у заходах, які проводило Постійне представництво України в ООН.

Т. Олексій від імени присутніх, УККА і усього закордонного українства подякувала Ю. Сергееву за наполегливе і неухильне відстоювання в ООН позицій України і тісні зв'язки з громадою у нелегкі для молодшої держави часи. Вона зауважила: „Такого діяльного посла України ми ще не бачили в Нью-Йорку! У найскладніших ситуаціях він завжди був з нами, звертався до нашої громади“.

Посла Ю. Сергеева і його дружину вітали представниці Світової Федерації Українських Жіночих Організацій в ООН Надія Шмігель, Марта Кебало, Ірена Ярошевич, президент Союзу Украї-

нок Америки Маріянна Заяць, президент Американської асоціації кримських татар Айла Бакалі, директор Українського Музею Марія Шуст, керівники ряду фінансових установ та провідні члени організації „Разом“.

На обіді Український Народний Союз представляли президент Стефан Качарай з дружиною Святославою і головний редактор видань Рома Гадзевич з чоловіком Андрієм.

Т. Олексій подякувала кредитівкам за фінансову допомогу у проведенні обіду.

Посла Юрія Сергеева і його дружину Наталю (крайня зліва) вітали представниці Світової Федерації Українських Жіночих Організацій в ООН (зліва) Надія Шмігель, Ірена Ярошевич, Марта Кебало.

Президент Українського Конгресового Комітету Америки Тамара Олексій вітає Посла Юрія Сергеева.

На обіді зустрілися Посол Юрій Сергеев і президент Американської асоціації кримських татар Айла Бакалі.

Учасники торжества (зліва): Марійка Дупляк, Стефан Качарай, Маріянна Заяць, Zenko Галькович.

Директор Українського Музею Марія Шуст вручає подарунок Юрієві Сергееву.

Передплачуйте і читайте „Свободу“

- 120 років на службі діаспорі
- найповніша інформація з життя українських громад в Америці
- електронний архів – www.svoboda-news.com

Відділ передплати: **973-292-9800 дод. 3042**

Річна передплата – \$90. Додайте лише \$5 і матимете обидві версії – паперову і електронну

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Зберегли українську газету

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – 21 грудня 2015 року перед початком сесії обласної ради колектив газети „Чорноморські новини“ провів акцію протесту проти скорочення фінансування цього видання з обласного бюджету. У липні 2017 року газеті виповниться 100 років. Упродовж існування вона змінювала назви та видавців, але не припиняла виходу. У 1918 році газета виходила навіть французькою мовою.

З проголошенням незалежності України колектив редакції перетворив газету з органу обласного комітету Комуністичної партії на громадсько-політичну і проголосив основні програмні принципи: утвердження української державності, відродження національної свідомості, української мови і

культури, відстоювання громадянських прав, честі, гідності кожної людини, незалежно від національності, політичних поглядів, віросповідання. Цих принципів колектив, який очолює Іван Мельник, дотримується і понині.

Але обласна рада зменшила фінансування газети у 2016 році на 40 відс. На захист газети стали активісти міської організації Всеукраїнського об'єднання „Свобода“.

До учасників протесту вийшов голова обласної ради Анатолій Урбанський і запевнив їх, що в бюджет будуть внесені зміни і передбачуване раніше зниження фінансування в новому році збільшиться. Обіцянку затвердили депутати 75 голосами.

Єдина україномовна газета Одещини продовжує виходити у звичному форматі.

Журналісти пікетують Одеську обласну раду. (Фото: Сергій Горицвіт)

Шукав козацькі гармати

Євген Цимбалюк

РІВНЕ. – 19 жовтня 2015 року виповнилося 100 років від дня народження відомого українського археолога, доктора історичних наук, дослідника Берестецької битви 1651 року, творця найбільшої козацької колекції в Україні Ігоря Свешнікова. З цієї нагоди в Україні відбувся ряд заходів, присвячених пам'ятній даті, яка відзначається на державному рівні.

Це, зокрема, відкриття 23 жовтня пам'ятного знака та меморіальної дошки у селі Хотин Рівненської області, де тривалий час мешкав І. Свешніков, вечори пам'яті в Дубні та Радивиліві, історико-краєзнавча конференція в Рівненському обласному краєзнавчому музеї, учасники якої відвідали Національний заповідник „Поле Берестецької битви“, де І. Свешніков впродовж 20 років очолював археологічну експедицію, та Дубенський замок, де він провів останні свої археологічні дослідження, під час яких 20 серпня 1995 року відійшов у вічність.

На честь археолога „Укрпошта“ випустила художній немаркований конверт, погашення якого відбулося в Рівному.

Нагорода ім. І. Свешнікова присуджена працівникові Рівненського краєзнавчого музею Олексію Войтюку, котрий впродовж двох

останніх років проводив розкопки на полі Берестецької битви, тим самим продовживши розпочаті І. Свешніковим археологічні дослідження.

І. Свешніков мріяв знайти козацькі гармати, які при переправі у глибокій безодні потопило військо Богдана Хмельницького, відшукати місце останнього спочинку Митрополита Йосаафа, котрий з Єрусалиму привіз освячений благословенний меч для гетьмана України і котрий загинув смертю хоробрих, спиняючи хрестом польське військо, що кинулося навздогін відступаючому козацькому загону.

Перша мрія, на жаль, не підкорилася шукачеві – надто глибокою і неприступною виявилася на переправі болотяна безодня, куди впала козацька зброя. Натомість І. Свешніков таки знайшов місце захоронення Митрополита та його помічника Павла, щирих оборонців української землі, яких польський король за проявлену хоробрість наказав поховати з честю. Наразі на цьому місці в селі Острів височить величний пам'ятник.

Завдяки цим пошукам та знахідкам істотно збагатилася історична спадщина багатьох музеїв України. Вони демонструвалися на вітчизняних виставках, а також в Канаді, Польщі, США, Італії, Франції, Швеції, Литві.

У Биківні згадали Михайля Семенка

Микола Тритяк

КИЇВ. – 8 грудня 2015 року на Меморіалі жертв сталінських репресій у Биківні відбулося вшанування пам'яті поета Михайля Семенка напередодні його дня народження. На дереві неподалік місця, де, за даними дослідників, поховали розстріляного першого українського поета-футуриста, повісили табличку, зроблену за макетом дизайнерки Поліни Гордиської.

Участь у церемонії взяли директор „Смолоскипа“ Ростислав Семків, генеральний директор Національного історико-меморіального заповідника „Биківнянські могили“ Богдан Біляшівський, заступник голови Українського інституту національної пам'яті Володимир Тилишак і племінник поета Марко Семенко. Ведучою була заступниця директора заповідника з наукової роботи Тетяна Шептицька.

„Індивідуалізм М. Семенка, його пошуки особного шляху в житті і мистецтві були несумісними з комуністичними реаліями, – зазначив Б. Біляшівський. – Семенко загинув у розквіті сил, страчений за абсолютно фальшивими, абсурдними звинуваченнями, а теперішнє покоління інтелектуалів може лише гадати, як би розквітнув його талант за інших обставин“.

Вірші М. Семенка читали молоді поети Любов Якимчук, Галина Танай, Олег Коцарев, Олена Герасим'юк, Олена Степаненко. У своїх виступах вони також звернули увагу на висновки, які має винести українське суспільство з трагедії сталінських репресій і загальної атмосфери того часу з огляду на сьогоднішні випробування, що їх переживає Україна.

Наприкінці присутні поклали квіти до меморіальних споруд, а представники „Смолоски-

Табличка в пам'ять Михайля Семенка. (Фото: Микола Тритяк)

па” передали до бібліотеки заповідника книжки, пов'язані з творчістю мистців „Розстріляного Відродження“ і шістдесятників.

М. Семенко належав до найбільш помітних постатей української літератури першої половини ХХ ст. Поет і промотор культури, організатор численних видань, покровитель багатьох молодих авторів – він організував авангардний, експериментальний літературний напрям: футуризм. При цьому в своїй творчості вмів бути то епатажним новатором, то взірцем задуманим ліриком.

Як і багато інших письменників, М. Семенко активно декларував підтримку радянської влади. Сьогодні важко сказати, наскільки це було щирим переконанням, а наскільки прагненням уціліти, працювати, розвивати українську культуру в нових умовах. У кожному разі більшовицька диктатура послуг офіційного прихильника (а часто й агітатора) не оцінила. 1937 року поета арештували й розстріляли за звинуваченням у тероризмі.

„Марш миру“ провели жінки

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – „Маршем миру“ відзначили громадські активісти 8 грудня 2015 року початок одеської програми „Миротворчість в Україні: роля жінок“.

Акція відбулася у самому центрі Одеси. Понад 100 жінок з різних регіонів України урочисто пройшли по вулиці Генуезькій до міс-

ця проведення форуму, де запустили в небо десятки білих повітряних кульок.

Ця програма почалася влітку 2015 року з підтримкою уряду Великобританії, являючи собою серію робочих семінарів, спрямованих на примирення і попередження конфліктів. Цикл семінарів проходитиме у 16 областях України до березня 2016 року.

Марш миру в Одесі 8 грудня 2015 року.

НОВИНИ НАУКИ

В Києві провели дискусію про гуманітарні науки

КИЇВ. – 24 грудня 2015 року видавництво і часопис „Критика“ та Інститут критики спільно з Програмою ім. Фулбрайта в Україні провели публічну дискусію „Гуманітарні науки в Україні перед викликами сучасного світу“. Дискусію відкрив професор Гарвардського університету, президент Наукового Товариства ім. Шевченка в США, головний редактор „Критики“ Григорій Грабович.

„Виклики перед наукою стоять у кожній країні. У чому специфіка української ситуації? Може, у тому, що питання реформи науки – це політичне питання. На моє переконання, деякі моменти за всю історію української незалежності так і не були сконфронтовані, і питання інституційних реформ в науці не звучало. Утім, саме питання інституцій є ключовим. Водночас постає і питання терапії, того шляху, який дозволив би вийти з кризи, і воно є також великою мірою політичним, бо якщо є політична воля, є й можливість змінювати ситуацію. Тож що ширшим є громадське обговорення і що більшим є тиск на нинішню політичну еліту, то імовірнішими є зміни“, – наголосив Г. Грабович.

Літературознавець Тамара Гун-

дорова (Інститут літератури ім. Тараса Шевченка Національної Академії Наук України) зазначила: „Певною мірою сучасне суспільство відчуває розчарування у гуманітарних науках і збільшує запит на технічні дисципліни, інформаційні технології. Утім, це не знімає питання про місце гуманітарних наук у соціумі. Якщо послухати радіо, подивитися на телебачення, почитати пресу, можна помітити, що питання науки зачіпають українці рідко. У нас мало аналітичних центрів, що склалися б з фахівців, які порушували б важливі питання і пропонували відповіді. Постає також проблема взаємодії між новопосталими і традиційними науковими інституціями“.

Політолог Катерина Смаглій (Інститут Кенана) наголосила: „Революція Гідності стала моментом своєрідного перевертання історії, коли науковці та інтелектуали здобули можливість долучитися до роботи різних груп, створених при Міністерстві освіти, Міністерстві культури тощо. Але, на жаль, мусимо констатувати, що зв'язок між публічними інтелектуалами й урядовими інституціями на сьогодні доволі слабкий. Ми маємо віцепрем'єра з гуманітарних питань,

але навряд чи хтось може з певністю сказати, якою є гуманітарна стратегія нашої держави. Що ми як публічні інтелектуали можемо зробити у цій складній ситуації? Створювати аналітичні центри, які встановлювали б зв'язок між сферами науки і політики, збирали актуальні кількісні дані щодо того, що відбувається в гуманітарній сфері“.

Філософ і культуролог Олексій Панич (видавництво „Дух і літера“) у своєму виступі зазначив: „Наука як суспільний інститут потребує науковців трьох типів: креатори знань, поширювачі знань та організатори науки. Усі три – це типи науковців. Аби сумлінно виконувати всі три функції, потрібно розумітися на науці. Але це не означає, що всі в цій галузі мають бути насамперед виробниками нового знання. Коли міністерство виробляє критерії для науковців, орієнтуючись лише на представників першого типу, це здійснює руйнівний вплив на суспільні інститути освіти і науки. Є також питання специфіки дисциплін: не можна від фізика, філософа і фолкльориста вимагати однакової кількості наукових публікацій у міжнародних виданнях“.

Історик Кирило Галушко (Наці-

ональний педагогічний університет ім. Михайла Драгоманова) зауважив: „Коли стикаєшся з проблемою взаємодії між громадськими просвітницькими ініціативами та державними установами, то неважко помітити неефективність та забюрократизованість роботи цих установ. Неформальна комунікація з ними вкрай утруднена. Окрім того, далекою від ефективності є взаємодія деяких міністерств між собою“.

Соціолог й антрополог Тамара Марценюк (Національний університет „Києво-Могилянська академія“) привернула увагу слухачів до проблем конкретної наукової дисципліни: „Публічна соціологія передбачає певну відповідальність дослідника перед громадянським суспільством. Зокрема, я працюю над темами гендерної рівності, які є дуже дражливими в офіційному дискурсі. Однак після Майдану активізувалося громадянське суспільство, з'явився запит на соціологічні дослідження не лише в електоральній сфері (опитування громадської думки тощо), але й на більш інтерпретативні роботи, як-от, наприклад, гендерні студії“.

Видавництво „Критика“

Вчений дослідив Голодомор як колективну травму

Дагмара Турчин-Дувірак

ТОРОНТО. – 20 листопада 2015 року Наукове Товариство ім. Шевченка разом з Українсько-Канадським Дослідно-Документаційним Центром організувало доповідь про страшні події Голодомору та їх наслідки у новому аспекті. Доповідь відбулася у приміщенні Центру при Інституті св. Володимира, а доповідачем був докторант з психології при Карлтон-університеті в Отаві Брент Безо (довід була виголошена англійською мовою).

Представляючи доповідача, ведучий вечора Мирослав Іваник наголосив, що Голодомором в аспекті колективної психологічної травми Б. Безо займається від 2009 року, відколи закінчив Саскатунський університет. Саме на цю тему він захистив магістерську працю при Університеті в Отаві, має низку публікацій, був нагороджений дипломом та медаллю за видатні наукові досягнення.

З результатами свого дослідження про довгостроковий вплив Голодомору на нащадків в Україні Б. Безо познайомив велику громаду зацікавлених слухачів.

Б. Безо розпочав з пояснення поняття психологічної травми. Є індивідуальна травма, що стається після особистого пережиття прикрої події. Є також травма колективна, яку переживає громада, суспільство, нація внаслідок геноциду, війни чи іншої великої катастрофи. Б. Безо переконаний, що такою катастрофою став для українців Голодомор-геноцид, свідомо організований більшовиками Москви з метою винищення української нації. Травматичні наслідки цього ми спостерігаємо в українському суспільстві і сьогодні.

Психологи дослідили, що найбільш довгостроковий та жорсткий ефект травматична подія має на дітей. В українському контексті мова

Магістер Брент Безо під час доповіді. (Фото: Ірина Микитюк)

йде про тих, що стали свідками Голодомору у восьми-дев'ятилітньому віці.

Матеріалом для конкретного дослідження наслідків Голодомору в українському суспільстві стало опитування 15 українських родин з різних областей України, найстарше покоління яких особисто пережило Голодомор. Кожна родина була представлена трьома поколіннями: перше – дід, бабуся, друге – їхні діти (син, донька), третє – онуки, усі дорослі.

Опитування виявило такі спільні емоційні характеристики: страх та очікування іншого геноциду, іншої масової травматичної події, а, як наслідок, соціальна апатія, небажання публічно висловлюватися, сум та жаль, що змінюються з поколіннями: у найстаршого – жаль за втраченими батьками, у середнього – жаль через те, що не знали бабусю-дідуся, у наймолодших – більш загальний

сум; сором почуватися українцем, бо українці були проголошені ворогами радянської влади; гнів через заподіяну кривду при згадці про Голодомор.

Одна з найхарактерніших рис тих, що пережили Голодомор – це можливість перенести на все українське суспільство, – величезна пошана, навіть схилення перед хлібом, їжею, і тенденція до надмірного запасання харчами, як запобіжного заходу перед ймовірністю чергового Голодомору.

Загалом, на національному рівні, вважає Б. Безо, Голодомор спричинив величезні втрати. Це втрата мільйонів українського населення, втрата родинної власності та спадщини, масове зубожіння та втрата традиційного укладу життя. Це і втрата української ідентичності, мови та культури, коли внаслідок масового вимирання цілих районів та областей влада заповнювала спустошені землі переселенцями з Росії, а тим, що вижили, вбивали в свідомості комплекс меншевартості.

мість комплекс меншевартості.

Врешті, підсумував свої спостереження Б. Безо, ті негативні явища, які бачимо в сучасній Україні – корупцію, масовий алькоголізм, підвищену агресивність серед підлітків, високий рівень смертності серед дорослого населення та інше – є довгостроковими наслідками колективної травми, пережитої українським суспільством внаслідок Голодомору 1932-1933 років.

Доповідь Б. Безо викликала неоднозначну реакцію слухачів, що знайшло відображення у їхніх запитаннях. Зокрема, чи дає вельми обмежена база даних – лише 15 родин, всього 45 учасників опитування, – достатні підстави для подібних глобальних узагальнень? Також, згадані негативні явища (корупція, алкоголізм тощо) спостерігаються в сучасному українському суспільстві не лише в східній Україні, що пережила Голодомор, а й у західних областях, де Голодомору не було. Врешті, чи справедливо все це списувати лише на Голодомор, адже лише за минуле століття Україна пережила і багато інших глобальних катастроф, таких як дві війни, колективізація, сталінський терор проти української інтелігенції, советизація західної України, врешті, Чорнобиль?

І все-таки, головна теза доповідача про те, що Голодомор для українців став глобальною трамвою, наслідки якої даються взнаки і сьогодні, видається справедливою. Зрештою, чи не підтверджують її недавні дослідження вчених про зміну генетичного коду особи внаслідок пережитого голоду? В усякому разі, доповідь Б. Безо виявилась надзвичайно цікавою і заохотила до майбутніх досліджень. Усвідомлення Голодомору як колективної травми українців, безперечно, допоможе краще зрозуміти проблеми сучасного українського суспільства, а, може, сприятиме і їх подоланню.

Нові книги збагачують національні бібліотеки

Останнім часом до „Свободи“ надійшов ряд повідомлень з України про презентації нових видань, присвячених національній ідеї. Кілька з них вміщено на цій сторінці.

Представили книгу про долі біженців

Сергій Баглай

КИЇВ. – 8 грудня 2015 року в „Американському домі“ відбулась презентація книги Андрія Халупи „Орвелл і біженці: невідома історія „Колгоспу тварин“. Авторка книги на прикладі історії власної сім'ї розповіла про долі українців у XX ст. Її батьки познайомились вже в Нью-Йорку, хоча народились в таборах для біженців у Німеччині. Сім'я батька походила із західної України, а мами із східної. Дідусь авторки Олексій Кейс походив з Донбасу. Йому вдалось пережити усі ті сумні події, які пізніше описав Дж. Орвелл.

Ці вражаючі факти намагається тепер донести до нас А. Халупа, американська журналістка українського походження. У її книзі, що вийшла в оригіналі англійською мовою з назвою: „Orwell and the Refugees: The Untold Story“ також неодноразово проводяться аналогії з сучасною політикою, що зайвий раз служить лекцією з історії.

Дж. Орвелл чи не першим почав ставити знак рівності між режимами Гітлера та Сталіна. Було це ще в 1930-ті роки, коли, як писав журналіст, „на Заході ніхто не розумів тоталітаризму“, а Другу світову війну можна було попередити. Парадокс хронології, який підкреслює А. Халупа, полягає в тому, що коли за Сталіном уже був Голодомор 1932-1933 років, то Гітлер тільки прийшов до влади. Замість санкцій та засудження світової спільноти, СРСР отримав кредити та кадрову підтримку спеціалістів з Америки, Англії та Франції. До 1933 року США не визнавали СРСР як державу й не мали з нею дипломатичних зносин. „Імпе-

рія зла“, як через 50 років назвав СРСР Президент Роналд Рейган, вміло приховувала голод в Україні, завдяки не в останню чергу писанням Волтера Дюранті.

Описані Дж. Орвеллом події у „Колгоспі тварин“ приводять до таборів переміщених осіб у Німеччині, які були наповнені українськими біженцями, які пройшли шлях, котрий так майстерно змалював англійський письменник та журналіст. Дійсно, там були люди з усієї України, однак ті, хто народився на території СРСР (в кордонах до 1939 року) підлягали репатріації. Сталін не був зацікавлений у тому, щоб очевидці подій Голодомору розповіли вільній пресі свої свідчення, адже на той час СРСР ще продовжував залишатись союзником Заходу, котрий не хотів нічого чути про масові репресії всередині країни та хитрощі дипломатії пакту Гітлера-Сталіна у зовнішній політиці.

„Колгосп тварин“ Дж. Орвелла давав надію на те, що світ побачить справжнє обличчя „імперії зла“. Власне, саме цим керувався молодий лінгвіст Ігор Шевченко, який прочитав книгу Дж. Орвелла і почав листуватись з автором, прохаючи дати дозвіл на переклад.

Невдовзі, у 1947 році, в Мюнхені видавництво „Прометей“ надрукувало перший переклад книги „Animal Farm“ з унікальною для Дж. Орвелла авторською передмовою. Книжки мандрували разом з українськими біженцями, коли ті емігрували до США, Канади та інших куточків світу.

Сергій Баглай – студент Києво-Могилянської академії.

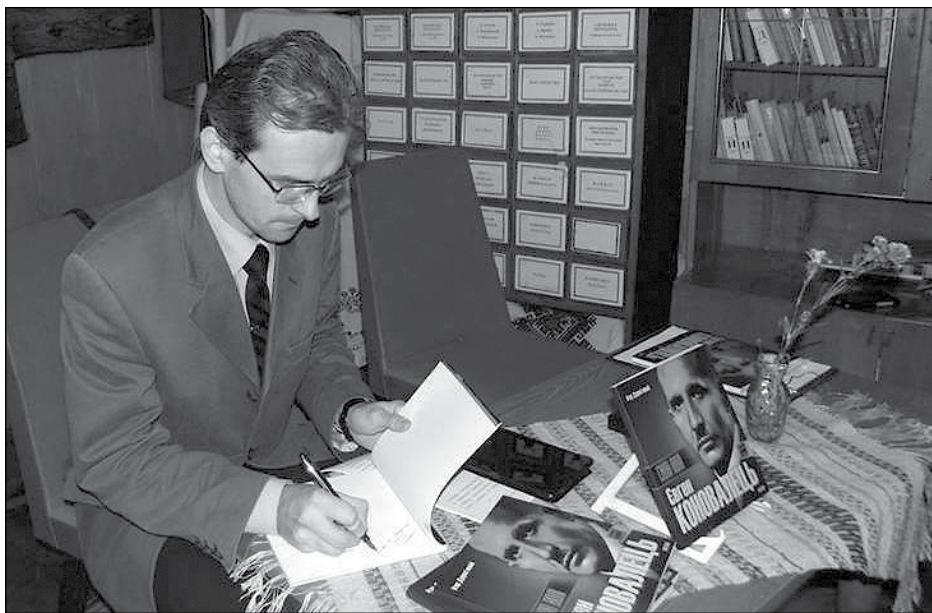
Книгу привезли зі Львова

Тетяна Будар

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – 15 жовтня 2015 року в Музеї книги відбулась презентація науково-популярного видання „Сила волі. Євген Коновалець“, яке підготував старший науковий співробітник Національного музею-меморіалу жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького“ Ігор Дерев'яний. Книга видана в

рамках проекту „Наш формат історії“, який здійснюють Центр досліджень визвольного руху, мистецька агенція „Наш формат“ та видавництво „Часопис“.

Автором та його видання представила директор музею книги Лілія Зінчук. У книзі, яку називають першою ілюстрованою біографією Є. Коновальця, в оригінальній формі подано опис життя та діяльності видатного українського діяча.

Старший науковий співробітник Національного музею-меморіалу жертв окупаційних режимів Ігор Дерев'яний на презентації. (Фото: Тетяна Будар)

Василь Шкляр представив новий роман

Світлана Орел

КИРОВОГРАД. – 3 ініціати-ви історика та просвітянина Юрія Митрофаненка та за сприянням благодійного фонду „Добротвір“ у місті побував відомий письменник Василь Шкляр. Свій новий роман „Чорне сонце“ він представив 24 листопада 2015 року студентам Кіровоградського педагогічного університету, військовим 3-го полку спеціального призначення та провів зустріч у обласній науковій бібліотеці ім. Дмитра Чижевського.

Певну популярність свого часу мали романи В. Шкляра „Ключ“, „Кров кажана“, „Елементал“, але найширшого розголосу набув роман про борців за незалежність України часів Холодноярської республіки

„Чорний ворон“. Майстерне художнє слово, емоційне тло роману багатьом відкрили очі на ті хвилюючі сторінки української боротьби. Уже наступний його роман „Маруся“ не мав такого розголосу, хоча він, продовжуючи тему, глибше показує причини поразки українців у відстоюванні державної незалежності.

У новому романі письменника „Чорне сонце“ зображені бійці добровольчого батальйону „Азов“, на шевронах якого – чорне сонце. Цей роман написаний по гарячих слідах реальних подій. На думку письменника, жодна крапля крові, пролита за Україну, не даремна. Національний запал то пригасає, то зринає, і коли з'являється шанс на визволення, заявляє про себе з новою силою.

Видали книгу про борців за Україну

Сергій Багрянний

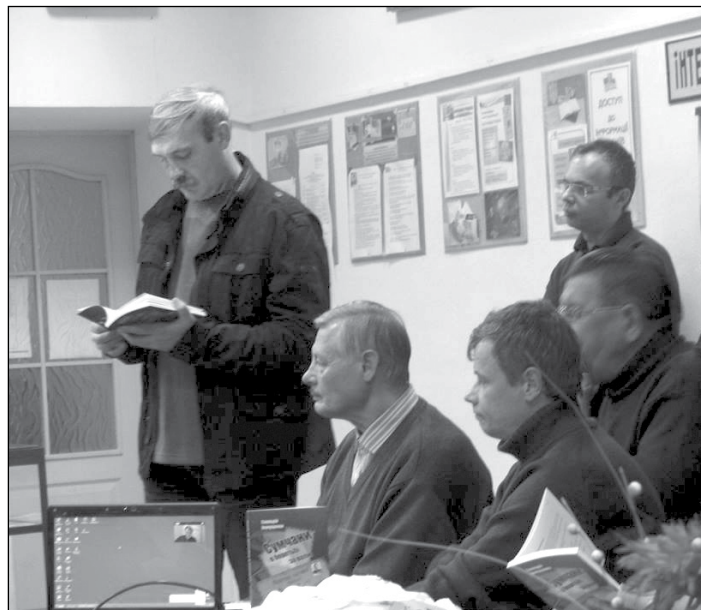
СУМИ. – 21 листопада 2015 року, у другу річницю початку Революції Гідності, відбулась презентація книги відомого історика, архівіста Генадія Івануценка „Сумчани в боротьбі за волю“. Книга вийшла в Українській видавничій спілці ім. Юрія Липи з фінансовою підтримкою Олега Медуніці та Ростислава Мартинюка. Презентацію вів краєзнавець, боець полку „Азов“ Олег Корнієнко.

Збірка має 10 біографій історичних постатей з Сумщини – військових, науковців, громадських діячів.

До присутніх звернулися науковці та громадські діячі Валерій Власенко, Олександр

дер Вовк, В'ячеслав Артюх, народний депутат України О. Медуніца, редактор Віктор Рог. О. Медуніца пообіцяв представити збірку Г. Івануценка на першій сесії обласної ради.

Книгу плянується представити найближчим часом у Глухові та Ромнах, інших районах області.

Під час презентації книги Генадія Івануценка.

Письменник заселив степ героями

Світлана Орел

КИРОВОГРАД. – Письменника, лауреата Шевченківської премії Григорія Гусейнова добре знають у місті, тому зустріч у обласній науковій бібліотеці ім. Дмитра Чижевського, де 25 жовтня 2015 року зібралися прихильники творчості письменника, була теплою, майже родинною. Цього разу він презентував останній восьмий том краєзнавчої антології „На землі, на рідній“, збірку „Між часом і морем. Колекція невігданих історій“ та роман „Одісея шкіпера та Чутайстра“.

Г. Гусейнов – найперше, краєзнавець. За влучним висловом доктора філології Володимира Панченка, він заселив наш степ цікавими непересічними персонажами, ніби оживив в уяві тих людей, які тут колись творили, діяли, любили. Його багатотомник „Господні зерна“, за який він і був удостоєний Шевченківської премії, це – багатюща фактологічне джерело

знань про рідний край.

Автор поєднує документалістику і художність на рівні інтуїції, як сказав сам Г. Гусейнов. Наприклад, спогад з дитинства: дружина Нестора Махна Галина Кузьменко понад доби мусила сидіти на станції Помічна, бо тодішня влада не пускала жінку у її рідне село, куди вона хотіла навідатись з далекого заслання. Тоді ще школяр Г. Гусейнов з товаришем, її далеким родичем, бігали до неї на станцію, на той час не розуміючи, хто вона й що вона. Пізніше Г. Гусейнов ініціював відкриття меморіальної дошки на приміщенні школи у Піщаному Броді, де вчилася Г. Кузьменко і де був розстріляний її батько. Книга про дружину бунтівного отамана – ще у плянах письменника. Так само, як і про блаженного художника Никифора, картинами якого захоплювався Париж.

Реальні трагедії його героїв слухать лекції історії, і дають підстави вірити в талант та доброторчість.

Looking for your first home?

Ask about our first time home buyer program:

10% down

no PMI

4.00%*

25 year fixed rate

SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

A full service financial institution serving the Ukrainian American community since 1951.

MAIN OFFICE: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

E-mail: Info@selfreliancenyc.org; Website: www.selfreliancenyc.org

Outside NYC call toll free: 1-888- SELFREL

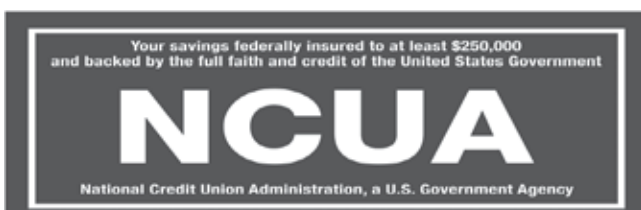
Conveniently located branches:

KERHONKSON: 6329 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938; Fax: 845 626-8636

UNIONDALE: 226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393; Fax: 516 565-2097

ASTORIA: 32-01 31ST Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506; Fax: 718 626-0458

LINDENHURST: 225 N 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990; Fax: 631 867-5989

*10% down-payment required; 1-4 family owner occupied first home; no points; no Private Mortgage Insurance required; no prepayment penalties; 300 payments; \$5.28 cost per \$1,000.00 borrowed for 25 year term period. Interest rate may change at any time without prior notice.

УКРАЇНСТВО В СВІТІ

Українська гостя Ізраїля

Світлана Глаз

ЄРУСАЛИМ. – Заслужений працівник культури України, нагороджена орденом Княгині Ольги Діана Сливинська, автор низки наукових статей, яка активно займається пропагандою української мови, етики та культури, відвідала в грудні 2015 року Ізраїль.

„Моя мрія нарешті здійснилася! Багато читала і чула про Ізраїль, Єрусалим, святі місця, але те, що я побачила – перевершило всі мої очікування. Святині, де молилася і ставила свічки, вулички старого міста, якими люди ходили тисячі років тому, екзотичні дерева і різномов'я. Це вражає і запам'ятовується назавжди“ – сказала Д. Сливинська.

Вона розповіла про стан української культури в Україні:

“На жаль, українська культура тепер тримається лише на ентузіазмі відданих їй людей. Ми ще можемо пишатися хором ім. Григорія Верьовки, танцювальним ансамблем ім. Павла Вірського, але тепер все більше молодих письменників, режисерів не пишуть і не знімають фільми про людей, які покликані примножувати і передавати наступним поколінням українські традиції.

Держава зовсім відцуралася української культури. Музеї занедбані, бібліотеки зникають, а в селах взагалі їх немає. А раніше в кожному маленькому селі були бібліотеки – осередки культури, де

можна було прочитати книги українських письменників. Міністри культури в Україні змінюються, а культурна політика країни залишається такою ж, як пасинок у поганого вітчима. І з таким державним баченням української культури жоден міністер не зможе її змінити. Культура – це колективна творчість народу.

Послідовники наших українських корифеїв не можуть пробитися через нестачу грошей і відсутність доброго знайомства. Талановиті люди, за правило, народжуються в селах. А тепер наше село разом з його мешканцями нікому не потрібне. Державні мужи не хочуть знати, що сільська людина мудра і талановита від землі й природи, але їй потрібна допомога, якої немає.

Мені доводиться бути на вечорах молоді, де з'являються майбутні можливі зірки літератури, театру, естради, але у них немає перспектив зійти на творчий український небосхил і через названі вже причини і через заздрість. Душа болить і тужить, але нічого не можна зробити. Потрібні реформи, які б змогли повернути чиновників до культури, згуртувати молоді таланти на спільних темах, проектах.

На вулицях Києва, в установах, магазинах люди спілкуються українською мовою. Чимало засобів масової інформації україномовні. Але за 24 роки самостійності держава не зуміла повернути певні верстви населення до того, що мова

Іван Потьомкін та Діана Сливинська зустрілися в Єрусалимі. (Фото: Аріна Потьомкіна)

– це основа міцної держави, запорука її майбутнього“.

До розмови з гостею приєднався поет Іван Потьомкін, який зазначив, що Д. Сливинська врятувала йому життя, коли 55 років тому на першому курсі, порушуючи всі партійно-комсомольські закони, діставала йому, зголоднілому,

путівки до санаторію-профілакторію, де двічі на день давали їжу. І в такий спосіб допомогла йому успішно навчатися. І несуть вони свої дружні зв'язки через все життя, хоча між ними моря, країни і міста. А відтепер місток між Києвом та Єрусалимом стане ще міцнішим.

Поет дбає про збереження українського слова

Світлана Глаз

БАТ-ЯМ, Ізраїль. – 19 листопада 2015 року в Українському культурному центрі поет Олександр Деко представив свою багаторічну творчість, показав різні видання, зокрема єдиний в Ізраїлі україномовний журнал „Соборність“, розповів про свої книги, нелегкий життєвий шлях, продемонстрував численні нагороди та грамоти.

О. Деко – людина принципова, він до кінця відстоює свої переконання і погляди, часом, на шкоду власним інтересам і всупереч дружнім зв'язкам. В Радянському Союзі його книжки не завжди дозволяли друкувати і часто цензура суттє-

во скорочувала рукописи. Але він демонстрував стійкість і відданість своїм життєвим та творчим принципам, серед яких – чесність, досконале вивчення матеріалу, відданість українській мові та культурі.

В Ізраїлі О. Деко став пристрасним пропагандистом і захисником української мови та літератури. Його зусиллями протягом багатьох років видається часопис „Соборність“, в якому друкуються твори україномовних письменників Ізраїля.

Він очолює Спільку українських письменників єврейської держави, всією душею вболіває за Україну. І головне завдання він бачить у збереженні української культури на

Святій землі.

У О. Деко багато прихильників, але є недруги. Та попри всі випробування і труднощі, він продовжує писати українські твори, друкувати українські книжки, видавати український журнал, розмовляти українською мовою в Ізраїлі. Навіть його дружина Марія, вихована у російськомовній родині, сьогодні вільно володіє українською мовою і

віддано допомагає своєму чоловікові у його діяльності, коректує, редагує „Соборність“.

О. Деко вже понад 80 років. Вік, яким пишаються. У його доробку багато книжок про рідну Чернігівщину, про найщирішого українця байкаря Леоніда Глібова, дітей-воїнів у Другій світовій війні. І у пляні нова книжка – про страшне сучасне Україну.

Олександр Деко (Фото: Олена Іванчук)

**2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899**

ROXOLANA
INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanaltd@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ROXOLANA Money Service

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА
Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуючись нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

\$100 - \$7	\$500 - \$12	\$900 - \$20
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1500 - \$37.50
\$400 - \$12	\$800 - \$17	\$2000 - \$50

Маємо ліцензію на пересилку доларів. Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку. Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога **вміст пакунка:**

борошно - 20 ф., гречка - 10 ф., олія - 1 гальон, тушонка - 3 ф., саямі - 3 ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф., кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки. Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-PAKUNOK (725-8665)

Допомогове Бюро Сеньйорів
при
Злученому Українському Американському
Допомоговому Комітеті - ЗУАДК-у.

Бюро готове допомогти Вам у справах:

- запитів відносно медичних рахунків та медичних асекураційних бенефісів
- запитів відносно рахунків електрики, газу, води, телефону, інтернету, і.т.п
- в'яснення урядових суспільних програм для сеньйорів

Допомогове Бюро Сеньйорів урядує раз в місяць, що 1-го в'їрка місяця, від 10-ої ранку до 12-ої в полудне. Можна зайти або подзвонити на тел. 215-728-1630 в тих годинах.

United Ukrainian American Relief Committee, Inc.
1206 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111

DNIPRO LLC.

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

Тел: 973-235-0909
Факс: 973-661-0030

559 FRANKLIN AVENUE
NUTLEY, NJ 07110

ПРОФЕСІЙНИЙ РЕЦЕПТУРНИЙ ЦЕНТР

Рецепти * Широкий вибір безрецептурних ліків
Вітаміни * Предмети першої допомоги і особистої гігієни

Данило Албизаті, Фармацевт- Власник
Ми говоримо українською мовою

ГОДИНИ РОБОТИ:
Пн - Пт 9 ранку- 6 вечора
Субота 9 ранку-2 вечор
Неділя ЗАЧИНЕНО

www.burgesschemist.com
Facebook: Burgess Chemist of Nutley

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

Oblast Memorials

PO Box 746, Chester, NY 10918
845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/СТ/РА
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

Біля тимчасового хреста

Валерій Гайдабура

Невеликий тимчасовий хрест оберігає місце поховання на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку, Нью-Джерзі, Заслуженого артиста України Ростислава Василенка, людини складної долі і великого таланту, майстра художнього слова, режисера, який спочив 30 березня 2010 року. Він був членом Об'єднання Мистців Української Сцени, Асоціації директорів, що опікується пенсіонерами Отави, Почесним членом Спілки театральних діячів України, відзначений медалями і дипломами державних та культурницьких інституцій. Серед нагород – «Будівничий України» від «Просвіти», «Єднання у співпраці» від товариства «Україна-Світ».

Р. Василенко народився 27 червня 1920 року в Києві. Його батько, лікар-терапевт Микола Лебеда, в той час був мобілізований у Добровольчу армію Антона Денікіна, і дід по матері, щоб не наразити родину на більшовицьке знищення, при хрещенні записав хлопчика на своє прізвище.

Перед початком Другої світової війни Р. Василенко встиг закінчити акторську студію при Київському театрі ім. Івана Франка. Далі була праця в Полтавському театрі ім. Миколи Гоголя, звідки він зміг повернутися до Києва уже за німецької окупації. Працював у Театрі клясичного водевілю, доки не опинився у таборі переміщених осіб у Регенсбурзі.

Р. Василенко працював (і це було високим визнанням його здібностей) в Ансамблі Українських Артистів під керівництвом Володимира Блавацького. У березні 1949 року емігрував до Австралії, а через дев'ять років – до Канади.

Про Австралію писав Р. Василенко у споминах: «Мене призначили на працю при відділі міської каналізації, а дружину – до будинку тихопомішаних. Моїм обов'язком було варити смолу у величезному котлі».

В Аделаїді Р. Василенко вдень був вагоноводом трамваїв, водієм двоповерхових автобусів і тролейбусів, машиністом електропотягів і чекав вечірнього часу, щоб віддати-ся чарам мистецтва в Українському Театрі Малих Форм, створеному групою мистців з його активною участю. Р. Василенко шукав твір про щойно пережиту війну і вийшов на твори письменника і драматурга Івана Багряного. У січні 1951 року була блискуче зіграна прем'єра «Розгрому» (інсценівку за романом І. Багряного зробив Р. Василенко).

«В цьому творі, – занотував режисер, – показано інтелектуаль-

Хрест на могилі Ростислава Василенка. (Фото: Левко Хмельковський)

ну вищість української людини, яка в полеміці перемагає фельдкоменданта і, граючи з ним в шахи «на честь Німеччини», виграв у нього всі вирішальні партії». Розстріляна, вона лишається безсмертною, мов душа цілого покоління.

Через два роки українська Аделаїда побачила виставу, створену Р. Василенком за оригінальною п'єсою І. Багряного «Морітурі». Режисер не побоявся досить-таки ускладненого сюжету з його філософським трактуванням двох політичних ідей – марксизму і незалежної України. І знову – успіх!

Маленька сцена, на якій ішли ці вистави, творила історичну справу. Р. Василенко ставив вистави, багато грав як актор і в Канаді, де здобув вищу педагогічну освіту та усплавився як взірцевий викладач і директор школи. Його рецитації, академії художнього слова увійшли в історію сцени української діаспори. У листопаді 2002 року, в Києві, відзначили мистця почесним званням Заслуженого артиста України.

І все ж, здається, ніщо не перекидає сміливого відкриття режисером для драматичного мистецтва творчості І. Багряного. Ті вистави належать до найвидатніших зразків театру українського закордоння. «Це був справжній подвиг, – писали «Українські Вісті», – і значення його важко переоцінити».

Роля Р. Василенка у театральному мистецтві пригадується біля тимчасового хреста на його могилі. Хрест не стоятиме довго, а слава буде вічною.

Валерій Гайдабура – український мистецтвознавець, доктор мистецтвознавства, Заслужений діяч мистецтв України, Київ.

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА І СЕРДЕЧНА

Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,**
NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

У глибокому смутку повідомляємо, що у п'ятницю, 8 січня 2016 року, на 74-му році життя, з Божої волі відійшов у вічність наш найдорожчий БРАТ, ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДО, ВУЙКО і ДРУГ

СВ.П.

Орест Качмарський

народжений 27 червня 1941 року в Дуклі,
вдовець св. п. Марти Качмарської

Покійний закінчив військову службу зі ступенем підполковника, був довголітнім членом і виховником в Пласті і належав до пластового куреня загону „Червоної Калини“.

Залишив у глибокому смутку:

сина - Юрія з дружиною Тріш
дочку - Дарію (Дадю) Дольницьку з чоловіком Юрієм
дочку - Анну Марію (Лялю) Джонсон з чоловіком Стефаном
внучок - Олівію і Каролайн Качмарських
Кляру, Кіру і Софіку Дольницьких
Амелію Джонсон
сестру - Галю Качмарську Гірняк з донею Талею
ближчу і дальшу рідню в США, Канаді і Україні.

Попрашатися з Орком можна в неділю, 17 січня 2016 року, від 5-ої години вечора в похоронному заведенні Fairfax Memorial Funeral Home, 9902 Braddock Road, Fairfax, VA. Панахида відбудеться о 7-ій годині вечора.

Похоронні відправи відбудуться в понеділок, 18 січня, в 11-ій годині ранку в церкві Holy Trinity Ukrainian Catholic Church, 16631 New Hampshire Ave., Silver Spring, MD.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів будемо вдячні за пожертви на фонд ім. Ореста і Марти Качмарських при Українському Музею в Нью-Йорку:

The Ukrainian Museum, 222 East Sixth St., New York, NY 10003.
www.ukrainianmuseum.org

Ділимося сумною вісткою, що
26 листопада 2015 року відійшла на вічний спокій

СВ. П.

НАДІЯ ШКІЛЬНИК з дому Кравців

вдова св.п. д-ра Володимира Шкільника
народжена 3 липня 1931 року в Дрогобичі, Галичина.

Похоронні відправи відбулися 2 грудня 2015 року в Українській католицькій церкві св. Андея і на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

У глибокому смутку:

брат - Ігор з Лідєю
племінниця - Діяна з чоловіком Norman Dapito і дітьми:
Benjamin, Lila, Alexis, Erika

Вічна їй пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що 25 грудня 2015 року відійшов у вічність у Лоренсвіл, Нью-Джерсі на 88 році життя, наш найдорожчий БАТЬКО, ДІДО, БРАТ

СВ. П.

ЮРІЙ МИКИТИН

чоловік св. п. Євгенії (2005)

нар. 27 травня 1927 року у Зарваниці (Тернопільщина), Україна

Довголітній член Організації Українських Націоналістів, Спілки Української Молоді й Організації Оборони Чотирьох Свобід України.

Прибиті горем:

дочка - Ліда з чоловіком Нестором
син - Юрій з дружиною Христею з дітьми Сонею і Матвієм
сестра - Магдалина з родиною
брат - Тарас з родиною
та ближча й дальша родина.

Вічна Йому пам'ять!

5-ий Курінь УПС і 23-ий Курінь УСП

Ділимося зі всіма братчиками Загону та пластовими друзями сумною вісткою, що в п'ятницю, 8 січня 2016 року, відійшов на Вічну Ватру

наш братчик

СВ.П.

пл. сен. Орест Качмарський

підполковник 82-ої парашутної дивізії США,
та довголітний пластовий виховик.

Панахида відбулася в неділю, 17 січня 2016 року, в похоронному заведенні Fairfax Memorial Funeral Home. Похоронні відправи відбулися в понеділок, 18 січня 2016 року, в церкві Пресвятої Тройці в Silver Spring, MD.

Покійний буде похований на Arlington Cemetery.

Дітям - Юрієві (з дружиною Тріш), Дарії Дольницькій (з чоловіком Юрієм), та Анні Джонсон (з чоловіком Стефаном) та внукам Олівії, Каролайні, Кларі, Кірі, Софійці і Амелії та всій родині Покійного складаємо наші глибокі співчуття.

Вічна Йому Пам'ять!

Старшина Загону

Замість квітів на могилу Покійного, родина просить складати пожертви на Фонд ім. Ореста і Марти Качмарських при Українському Музеї в Нью-Йорку.

У глибокому смутку повідомляємо членство
Спілки Української Молоді в Америці та
українську громаду, що в п'ятницю,
25 грудня 2015 року відійшов до вічності

СВ. П. ДРУГ ЮРІЙ МИКИТИН

народжений 27 травня 1927 року в Зарваниці, Україна.

Покійний був карним членом ОУН з під стягу Степана Бандери, довголітнім активним членом Осередку СУМ ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Нью-Йорку, членом багатьох суспільно-громадських організацій, щирим та відданим патріотом України. Покійний особливо дорожив Спілкою Української Молоді. Протягом довгих років був членом управи Осередку в Нью-Йорку виконуючи функції скарбника, та члена контрольної комісії і товариського суду. Велику жертвенність присвятив він для розбудови сумівської Оселі в Елленвілі. Н.І. від самих початків її закупу.

Похоронні відправи відбулися в неділю 27-го грудня у похоронному заведенні Яреми в Нью-Йорку. Парастас відправив Всеч. о. Теодозій Ільницький ЧСВВ. В імені Державницьких Організацій терену Америки, Крайової Управи СУМ та управи і членства Осередку СУМ в Нью-Йорку прощав покійного Богдан Гаргай. На завершення Парастасу відспівано „Видиш, брате мій“. Біля домовини почесну стійку тримали члени СУМ. Наступного дня – у церкві св. Юра в Нью-Йорку відправлено поминальну Службу Божу, а відтак тлінні останки Покійного спочили на цвинтарі св. Духа в Гамптонбургу.

Висловлюємо наші найглибші співчуття дочці Ліді з чоловіком Нестором Воронка, синові Юрієві з дружиною Христиною, внукам Соні і Матвійкові, ближчій і дальшій родині.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Осередку СУМ в Нью-Йорку

В пам'ять Покійного замість квітів просимо складати пожертви на Капітальний Фонд розбудови Оселі СУМ в Елленвілі, Н.І. - UAYA Inc., Oselia CYM Capital Fund (in memory of George Mykytyn, Sr.), 8853 Route 209, Ellenville, NY 12428-8109.

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневіка пожертвами на пресовий фонд!

Відділ реклами – 973-292-9800, дод. 3040

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
"English through the Arts" - Центр Діяльності

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

215 West 43 Street, Times Square, NY 10036

Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922

Info@sai2000.org • www.sai2000.org

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

*This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.*

ПЛЕМ'Я ПЕРШІ СТЕЖИ ОРГАНІЗУЄ ПРОГУЛЬКУ В УКРАЇНУ

МАНДРІВНІ СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ

15 Day All Inclusive Escorted Tour
KYIV, KAMIANETS PODILSKY, YAREMCHE, LVIV
Plus: Baturyn, Chernihiv, Kaniv, Pereyaslav Khmelnytskyj,
Dnister River Water Rafting, Zarvanytsia, Rohatyn, Yaremche,
Bukovel Ski lift ride, Climb Hoverla Mt., Verkhovyna, Kolomyja
Date: June 24 – July 8, 2016
Deposit deadline: January 30, 2016
www.scopetravel.com • 201 463 4656 - 215 635 1910 - scope@scopetravel.com

ПОШУК ПРИМІЩЕННЯ

Канадійський адвокат, який по-
дорожує поміж Торонтом і Нью-
Йорком, пошукує приміщення на
час його побуту у Нью-Йорку, най-
краще в південному Мангтані або
українській дільниці Нью-Йорку не-
далеко ресторану „Веселка“. Го-
ворить українською, може дати
легальні та практичні поради. Заці-
кавлених просимо телефонувати:
Тел.: 416-342-5537

ARKA

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Тел.: (212) 473-3550

ЮРІЙ СИМЧИК

Ліцензований Продавець
Страховання Життя

YURIY SYMCZYK

Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Тел.: (973) 292-9800 (Ext. 3055) • Fax: (973) 292-0900

e-mail: symczyk@unamember.com

ОКСАНА СТАНЬКО

Ліцензований продавець
Страховання Життя

OKSANA STANKO

Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

32 Peachtree Rd.

Basking Ridge, NJ 07920

Тел.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

А ВИ ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТИЛИ „СВОБОДУ“?

Річка передплата - \$90
Додатково після \$5 імовірно обсяг
вартості - п'ятирічної гарантії

ВІДДІЛ ПЕРЕДПЛАТИ 973-292-9800, дод. 3040

„СВОБОДА“ - найкращий в світі щоденний аналітичний,
інформаційний та культурний журнал

Мортгеджі

при саме найнижчих

3.99%

APR

30-тилітній термін сплати*

**Згадайте цю рекламу,
отримаєте \$50 знижку за кошт оцінки!****

**Поговоріть з нашими спеціалістами
по мортгеджах, тел 773-328-7500 x283**

302 E. Army Trail, Bloomingdale, IL 630-307-0079
5000 N. Cumberland Ave., Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

Selfreliance.Com
2332 W. Chicago Ave., Chicago IL 773-328-7500

734 Sandford Ave. Newark, NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City, NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany, NJ 973-887-2776

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

Пропозиція стосується тільки однородних домів або многоквартирних будинків не більш ніж 4-ох помешкань, коли в одному проживає власник. *На день 29 грудня 2015 р. процентна ставка на 30-річний особистий мортгедж до максимальної суми \$417,000 із 80% позиченої суми порівняльно з вартістю будівлі (LTV) становить 3.987% у річному відношенні (Annual Percentage Rate (APR)); місячні платежі на мортгедж в сумі \$100,000 при вищеподаних умовах вносять \$478.11. Оплата за аплікацію \$200, 0 пайнтс. Місячна оплата не включає кошти оплат за податки й страхування дому; коли включити суму податків і страхування, місячна оплата буде вища. **\$50.00 знижка за кошт оцінки (appraisal) буде зарахована як кредит при отриманні мортгеджу (closing). Мортгедж можуть отримати тільки члени кредитівки, що живуть у визначених географічних місцевостях. Умови щодо процентної ставки і вимог можуть змінюватися без попередження. Вимагається оцінка фінансової спроможності і підтвердження кваліфікації. За докладною інформацією телефонуйте на безкоштовний номер 1.888.222.8571.